

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

NYISZTOR SÁNDOR

1869—1909.

Lapunk mult számában megemlékestünk röviden szerkesztőnk baláláról.

Egy nagyreményű életpályát tört időnek előtte kettő a balál, mert széles látköre, nagy tudása, végtelen alaposága és szorgalma mintegy predestinálták majdan a vezetői állásokra.

Pályafutásának főbb mozzanatait az alábbiakban ismertetjük:

Született 1869. jul. 25-én Ungváron. Középiskolai tanulmányainak befejezése után két éven át a műegyetemet látogatta. Mint egyévi önkéntes 1889. október 1-én vonult be a cs. és kir. 66. gyalogezredhez. 1891. évi január 1-én tartalékos badnagygyá neveztetett ki a cs. és kir. 60. gyalogezrednél. 1891. május 1-ével ténylegesítés céljából reaktiváltatott s ott mint badnagy 1893. október hó 22-ig a m. kir. csendőrségbe történt felvételéig — tényleg szolgált.

A m. kir. csendőrségnél 1894. november hó 1-én badnagygyá, 1897. május 1-én főbadnagygyá léptetett elő s utóbbi rendfokozatában a m. kir. III. számú csendőrkerületnél segédtszti minőségben alkalmaztatott. 1904. november 1-én századosná léptetett elő s egyidejűleg a m. kir. honvédelmi miniszterium 16. osztályába osztatott be.

Valamennyi alkalmazásában rendkívüli szorgalmat és nagy tevékenységet fejtett ki s működése oly eredményteljes volt, hogy O. cs. és ap. kir. Felsége 1906-ban a legfelsőbb elismerésben részesítette, 1908-ban pedig a katonai érdemkereszttel tüntette ki.

Hogy már a csapatnál is felismerték rendkívüli használatosságát és szorgalmát, érdekesen jellemzi a következő eset: Alboni táboruzernagy, akkori hadtestparancsnok rendkívül kedvelte Nyisztor századost s tudomására

jutván ennek a m. kir. csendőrségbe való átlépési szándéka, minden áron azon volt, hogy erről lebeszélje és a csapatnak megtartsa.

Midőn Nyisztor százados mind-ezek daczára megmaradt terve mellett és a csendőrségbe történt átlépésekor levélben bucsuzott jóakaró hadtestparancsnokától, lefelé Alboni táboruzernagy nebes-telében csak a következőket írta egy nevjegyén: „Herr Leutnant, ich bestätige den Empfang Ihres Briefes.“ (Igazolom, badnagy ur, levelének átvetelét.)

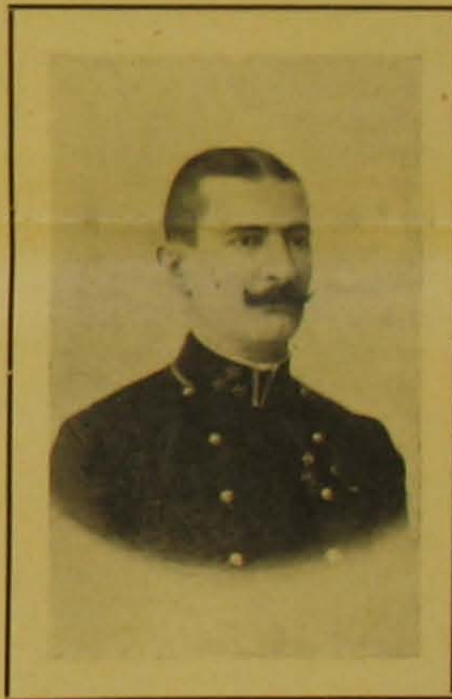
Bár az utóbbi időben sokat betegeskedett, váratlanul balála széles körökben a legmélyebb részvétet keltette.

Boldogult nejét 1908. deczember hó 8-án kísértük utolsó útjára, őt egy hónapra reá temették neje mellé.

Jóleső érzéssel és hálás szívvvel jelentjük, hogy a végtszteségnél Jekel- és margitfalvi Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ur Ö Nagyméltósága és inámi Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkár ur Ö Nagyméltóságával az élén megjelent a katonai és polgári körök színe-java.

Korai balálát agg özvegy anyja, két kis gyermeke és özvérei siratják.

Sokat küzdött és fáradt, nyugodjék békében.

Még néhány szó a m. kir. csendőrlegénység nyugdíjigényeiről.

Irtta: *Hein György* hadnagyszámvivő.

Lapunk múlt évi 33. és következő számaiban a m. kir. csendőrlegénység, továbbá az özvegyek és árvák nyugdíj igényeiről írtam. Szűk keretben felsoroltam mindazt, a mit — véleményem szerint — elegendőnek tartottam arra, hogy úgy legénységünk, mint azok családtagjai, ellátási illetményeik mervét, igényeik mikénti érvényesítést, illetőleg tisztában legyenek, de az időközben lapunk szerkesztőségéhez, valamint a hozzám tömegesen beérkezett levelekből meggyőződtem arról, hogy még mindig vannak olvasóink, a kik saját speciális eseteiket nem tudják az általam körvonalozott keretbe beilleszteni és nincsenek tisztában azzal, hogy mily összegű ellátásra van igényük.

Elismerem, hogy a m. kir. csendőrlegénység, továbbá az özvegyek és árvák ellátási illetményeit csak — úgy szólván — díőhejban tárgyaltam, a minek főoka abban rejlik, hogy nem akartam bosszadalmas lenni, már csak azért sem, mert intéző köreink amúgy is megtesznek mindent, hogy testületünk minden egyes tagja az őt törvényszerűen megillető végellátásban részesüljön, másrészt azért nem, mert lapunk szűk keretei egy ily nagy anyagnak teljes részletességgel való tárgyalását szinte kizárják.

Az ismertetendő anyag ugyanis oly nagy, hogy cikksorozatom lapunk néhány havi számát foglalta volna le, a lehetetlenné tette volna azt, hogy a csendőrségi szolgálat sajátlagos viszonyait tárgyaló szakközlemények napvilágot láthattak volna. Ez sem lapunk, sem pedig olvasóink érdekében nem állott volna. Ez volt tehát — a mint már mondtam — egyik indító oka annak, hogy közleményeim — úgy szólván — csak vezérszavakban tárgyalták legénységünk eme fontos, életbe vágó kérdését s az alábbiak már leköszölt cikksorozatom mintegy magyarázata, kiegészítése gyanánt lesz tekintendő.

A beérkezett levelekből ítélve, olvasóink nagy része a következőkkel nincs tisztában, még pedig:

1. a megszakított szolgálati idő mikénti beszámításával;
2. a végkielégítési összegek odaitélése körüli eljárással és végül
3. az állandó ellátási illetmények megállapításánál nagy borderővel bíró, különös méltánylást érdemlő esetek mikénti elbírálásával.

Nagyon sokan vannak, a kik csapatbeli szolgálatuk letöltése után nem közvetlenül léptek át a csendőrséghez, hanem szabadságoltatásuk után hosszabb vagy rövidebb időt polgári életben töltve el jelentkeztek a csendőrséghez való felvételre s így átlépésük „közvetlenül” nem történt. Vannak ismét mások, a kik már tényleges

csapatbeli szolgálati idejük alatt jelentkeztek ugyan a csendőrségbe leendő felvételre, de beidézésük — főleg 10—12 évvel ezelőtt — a némelykor nagy időt igénybe vett formáságok miatt késelt, a jelentkezők csapattestük kötelekéből szabadsádóltattak már akkor, a mikor beidézésük megtörtént s így a csendőrségbe való felvételük szintén nem közvetlenül történt. Egy harmadik, elenyészően csekély része a jelentkezőknek pedig csak akkor jött a csendőrséghez, a mikor védkötelezettségüknek már eleget tettek s a haderő kötelekéből vegelhócsátóval láttattak el.

Az előbbi két esetben a megszakított idő — az eddigi gyakorlat szerint — csak akkor számított be, ha a szolgálati idő megszakítása — *bebizonyíthatólag* — az illető önhibáján kívül történt. Ily esetekben a m. kir. honvédelmi miniszter ur, a m. kir. bel- és pénzügyminiszter urak hozzájárulása és a magyar ministertanács felbatalmazása alapján Ő felségéhez előterjesztést tett s a megszakított szolgálati idő a nyugdíj kiszabásánál csak Legfelsőbb kegyelem útján volt figyelembe vehető s ez alapon nyugdíjuk újból meg lett állapítva. A harmadik esetben azonban, tehát akkor, a mikor valaki védkötelezettségének letelte után újbóli felavatás útján lépett be a csendőrségbe, az előzőleg eltöltött szolgálati idő egyáltalán nem vehető figyelembe.

Nem lesz érdektelen felemlíteni, hogy a megszakított szolgálati idő 1867—1889. évig a nyugdíjösszeg megállapításánál mindig figyelembe lett véve. 1889. esben azonban megjelent a 26319 XVI. szám alatt a m. kir. bel- és pénzügyminiszter fejtegetései alapján kiadott honvédelmi miniszteri körrendelet, a mely elvileg kimondta, hogy a szabadságolt vagy tartalék állományban eltöltött idő, a szolgálati időre nézve *megszakítást képez*.

Ezen körrendelet előzményei a következők voltak:

A m. kir. pénzügyminiszter az 1887. évi november hó 10-én 34205. sz. n. kelt és a Pénzügyi Közlöny 45. számában közzétett körrendeletében a pénzügyi hatóságokat figyelmeztette arra, hogy az a nézet, mely szerint a hadsereg vagy honvédség tartalék állományában eltöltött idő megszakítást nem képez, helytelen és egyben intézkedett aziránt is, hogy nyugdíjazásoknál az 1885. évi XL. t.-cz. határozmányai értelmében a katonai szolgálati idő csak az esetben számíttassék be, ha az átlépés a polgári államszolgálatba közvetlenül és félbeszakítás nélkül történt.

Figyelemmel arra, hogy a csendőrlegénység ellátási illetményeinek megállapításánál az idézett törvény rendelkezései bizonyos esetekben szintén alkalmazást nyernek, a belügyminiszter átírt a pénzügyminiszterhez és rámutatott arra, hogy a tartalékban eltöltött idő az 1885. évi XI. t.-cz. életbeléptetése előtt, az addig fenállott gyakorlat és az 1879. évi 10. k. rendeletek Társasban közzétett 2940. számú pénzügyminiszteri rendeletben lefekte-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmitféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Roményi** legújabb kétféle árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyenes és bérmentesen küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetési díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

Utcai kép Messinából.

A tengerparti korzó Messinában.

Az olaszországi földrengés színhelyéről.

tett elveknél fogva megszakításnak nem tekintetett és azon nézetének adott kifejezést, hogy az 1885. évi XI. t.-cz. 8. §-ában, de különösen annak a 3-ik pontjában* és a hatodik pont utáni bekezdésben** foglalt határozmányok arra engednek következtetni, hogy a 12 éven aluli tényleges katonai szolgálati idő a polgári állami (csendőrségi) szolgálatba beszámítandó, habár az szabad-ságot vagy tartalék-állományban eltöltött idővel megszakított is.

A pénzügyminiszter ez ügybeni álláspontját a következőkben ismertette: • A polgári államszolgálatban alkalmazott egyének nyugdíjazásánál egyik legelső és elengedhetetlen kellék a szolgálati idő folytonossága. E folytonosság megállapíttatik az érdekelt egyének rendszeresített minőségben, rendszer illotmányokkal való megszakítás nélküli szolgálata által. Csak igazságon és jogon tehát, ha ez alapfelvétel oly egyénektől is megkívántatik, kik oly szolgálatot ohajtanak beszámíttatni, melyet nem oly minőségben töltek el, mint a mi-lyenre a polgári államszolgálatban alkalmazottak ellátása iránt intézkedő 1885. évi XI. t.-cz. első sorban vonatkozik. E szolgálatok az idézett törvény 8. §-ában vannak felsorolva, mely szakasz egyszerűságra a fennebb említett alapfelvétel megőrzése céljából ugy másokra, mint a katonai egyénekre vonatkozólag azt is kimondja, hogy a szolgálatok csak az esetben számíthatók be, ha a polgári államszolgálatba való átlépés, közvetlenül megelőzőleg és félbeszakítás nélkül, rendszeresített minőségben a rendszer évi vagy havi fizetéssel egybekötött állami alkalmazásban történt.

A katonai szolgálatnál majdnem általánosan az volt a nézet, hogy megszakítás nem létezik, ha egy hadköteles egyén 12 évi szolgálati kötelezettségének betöltése előtt hármikor, tehát ha nem is a tényleges katonai szolgálathól, hanem más magán- vagy polgári foglalkozásból polgári államszolgálatba (csendőrséghez) belépett.

A pénzügyminiszter a nézetet helytelennek tartotta, mert — úgy mond — az 1885. évi XI. t.-cz. 8. §-a kimondja, hogy csak oly szolgálat számíttatik be, mely rendszeresített minőségben rendszer évi vagy havi fizetéssel egybekötött állami alkalmazásban vagy katonai szolgálat mellett, közvetlenül megelőzőleg és félbeszakítás nélkül töltenek el, ezzel egész határozatlan az is ki van mondva, hogy azon katonai idő, mely állami alkalmazásban

szolgálat nem képező, fizetés nélkül vagy szolgálat el nem látott tartalék időközökkel van megszakítva, számitásba nem jöhet.

A pénzügyminiszter ezen érvelése alapján látott azután napvilágot a már előbb idézett honvédelmi miniszteri körrendelet, a mely a megszakított szolgálati idő be nem számítását határozottan kimondja; ez a körrendelet még mai napig is érvényben van és ez alapon nem vehető — legfeljebb csak legfeljebb kegyelem útján — a megszakított szolgálati idő figyelembe, ha a megszakítás mindjárt csak 24 órát tesz is ki.

A hadsereg és honvédség legénységi egyéneinek nyugdíjazása már nem az 1881. évi LXXI., illetve az 1885. évi XI. t.-cz. alapján, hanem az 1875. évi LI. t.-cz. határozmányai értelmében történik, mely szerint minden a tényleges állományban eltöltött nap, még a fegyver gyakorlatokon töltött idő is beszámíttatik, tekintet nélkül arra, hogy a tényleges szolgálat folytonossága tartalék időkkel meg is van szakítva.

Két törvény — kétféle intézkedés.

Azt hiszem azonban, hogy a csendőrlegénység nyugdíjazására kedvezőtlen kibátással bíró 1885. évi 26319/XIV. számú honvédelmi miniszteri körrendelet már végnapjait éli, mert a közigazgatási bíróság egy konkrét esetben kifolyólag már 1906. évben 1752. sz. a. egy oly értelmű ítéletet hozott, mely szerint a tényleges katonai szolgálathól a polgári államszolgálatba (csendőrségbe) közvetlenül átlépett egyének nyugdíjazásánál a szabad-ságon töltött idő be nem számítható ugyan, de megszakításnak sem tekinthető.

Ezen ítélet nem egész világos, könnyen félremagyarázható. Ha azonban volt még kétely, azt a m. kir. pénzügyminiszter múlt évi május hó 28-án 127542. sz. a. teljesen eloszlatta, a mennyiben támaszkodva a közigazgatási bíróság előbb idézett elvi jelentőségű határozatára, félremagyarázhatatlannal kijelentette, hogy *a szabad-ságon vagy tartalékban állományban töltött idő a szolgálat folytonosságát nem szakítja meg.*

Mindaddig azonban, a míg a többször mondott körrendelet hatályon kívül helyezve nincs, — a mi ezek után már csak nagyon rövid idő kérdése lehet — marad minden úgy, a mint volt.

A csendőrség a múlt évben annyit fejlődött, oly rohamosan haladt, hogy csodálkozunk kell felette, mikép volt lehetséges annyit keresztül vinni! Reméljük ez év sem marad a másik mögött, hanem a többi nagy óhaj között azt is megvalósítja. Sok tisztet és csendőrt fog ez érdekelni és ha egyeseknek nem is biztosít előnyt, általánosságban mégis óriási horderővel bíró újítás lesz, a mely közmegelegedést fog eredményezni.

A mi a végkielégítési díjazások megállapítását illeti, az a következő módon történik:

Három havi szolgálat összegét kapják végkielégítő gyanánt azok, a kik eredetileg olvállalt három évi csenti-

* A harmadik pont következőképp szól:

A hadsereg (haditengerészet), honvédség, csendőrség, állami (fővárosi) rendőrség és ezekhez tartozó hivataloknál tényleges minőségben.

** Így hangzik:

Ha azonban az ezen hivataloknál a illetőleg állományban töltött szolgálati idő az ezekre érvényes nyugdíjazhatóság szerint ha nem számítható, vagy pedig, ha valaki ezen szolgálata után külön állományban részesül, ezen megülő szolgálati idő beszámításának helye ninsson.

A legjobb órák,

legszolidabb óraszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi Jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi Jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Catania. (Háttérben az Etna.)

A cataniai székesegyház.

Az olaszországi földrengés színhelyéről.

őrségi szolgálati kötelezettség előtt válnak a közbiztonsági szolgálatra alkalmatlanokká, de polgárilag keresetképesek maradnak. (1881. évi LXXI. t. cz. 4. §.)

Ez eseten a csendőrségi szolgálatot megelőzőleg eltöltött csapatbeli évek közvetlen átlépés esetén sem lesznek figyelembe véve.

Pld. Egy csendőr hét évet szolgált a csapatnál, közvetlenül lépett át a csendőrséghez s itt két év és hat havi szolgálat után csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná válik. Dacsára annak, hogy összes beszámítható szolgálati ideje kilencz és fél évet tesz ki, csak három havi végkielégítésre tarthat igényt.

Egy évi szolgálat összegét kapják végkielégítés gyanánt azok, a kik a csendőrségnél háromtól-öt évet szolgáltak, valamint azok is, a kiknek beszámítható szolgálati idejük a csendőrség kötelekében eltöltött legalább is három év betudásával az öt évet meg nem haladja.

Pld. Valaki a csapatnál szolgált két évet, közvetlenül átlépett a csendőrséghez, a hol teljes három évet tölt, így tehát összes szolgálati ideje öt évet tesz ki, melynek alapján végkielégítés fejében *zsoldjának* egy évi összegére tarthat igényt.

Két évi szolgálat összegét utalványoztatik oly egyéneknek, a kiknek beszámítható szolgálati idejük — a csendőrség kötelekében eltöltött legalább is három év betudásával — az öt évet meghaladja egész a 10. szolgálati év betöltéséig.

Pld. Valaki a csapatnál szolgált három évet, közvetlenül átlépett a csendőrséghez, a hol négy évet szolgált, összes beszámítható szolgálati ideje meghaladván tehát az öt évet, *zsoldjának* két évi összegével lesz el látva. Ugyanezen mérvű végkielégítésre bir igénynyel az a csendőr is, a ki bár nem közvetlenül lépett át a csendőrséghez, de ott öt éven felül szolgált, a hatodik évet azonban még nem töltötte be.

Az egy és két évi kielégítés az 1885. évi XI. t. cz. 28. §-a alapján íteltetik oda.

A két évi végkielégítésnél a *zsoldhoz* a csendőrségnél utóhara elvezett pótdíj két évi összege csak akkor számítatik hozzá, ha az igényjogosult a csendőrség állományában *legalább hat évet* szolgáltak. (Végo kőv.)

Az eb elterjedése földünkön.

Hűséges vadászkisérőnk története legalább is egyidejű az emberiséggel, a melynek aztán minden időben legmegbízhatóbb kíséretársa maradt, a mit igazol egyben az az általános elterjedése is a föld öt világrészében, mely öt környezetünkben, messzemenő gondozás és tenyésztés osztályrészesévé tette.

Az ebek elterjedése tekintetében első helyen áll kétségtelenül az emberiség bölcsője, Ázsia, nemcsak kulturális ősmultjánál, hanem egyben rengeteg olyan területénél fogva, a hol a szelíd, sőt az elvadult ebfélék változatos specziesei nagyszámban állanak az ember rendelkezésére.

Előindiaiban és az indiai Óceán szigetvilágában nagyszámban él a pávia-eb, vagyis a bennszülött hindúk „glattakero-je. Színe rozsdássárga, szőre rövid, feje hegyes, fülei fölfállók. Némi idomítás mellett a vadászat czélj inak eléggé megfelel. Zónaköre elég nagy, a mennyiben Előázsziában Szmirnától kezdve egész Nyugat-és Délázszián végig, le az ausztrálövbe eső Új guinea szigetéig oltibonoz.

Ázsia legtekintélyesebb külsejű ebe a Tibetdogg, a melyről Marco-Polo, a XIII. század hírneves utazója is említést tesz. Az első példány 1880-ban került a Kelet-ázsiai Társaság megbízottja, Turner útján Európába. Nagyszámban és erőben a bernáthegyi ebhez legközelebb áll. A mint Tibet utazói írják, rendkívül gonosz indulatú; csakis akkor nem ront az idegenre, ha gazdája formálisan riát a fejére és nyakára.

Nyugatázsziában mindenütt találkozni fogunk az agarral. Az agarat Ázsia népei is kizárólag vadászkerdvteléből tartják. Legtöbb van belőlük Kisázsziában, Perzsiában és Arábiában, de azért elég gyakran találkozunk vele Előindiaiban és Hátsoindiaiban, főleg Birmában. Legkiválóbbak a világossárga, selyemszőrű perzsa agarak, az ú. n. tasi-k. A hindú legfőként szarvasvadászra használja az agarat. Azért az előkelő arabok kedvelt agarúkat, a „slughi“-kat nem Ázsziából, hanem Afrikából szerzik.

A chinai eb, a „csau“ vadászat szempontjából szóba sem jöhet, mivelhogy a chinai azt hizlalóba veszi, hogy húsát elfogyaszthassa.

A japánok legkedveltebb ebe a King-Charles-ra emlékeztető dsinn-eb, luxusállat.

Ázsia sarkköri tájainak leghasznosabb s egyben legelterjedtebb ebe a „laika“, vagyis az eszkimó-eb. Külsejében a farkastól nem sokban különbözik. Mint teherbördő, sőt emberszállító speczies, a Szibéria végtelen hőmezőire utalt népeknek úgy háztartásán, mint vadászatai körül úgyszólván nélkülözhetetlen állata. Elég gyorsan idomítható, értelmes állat.

Afrika race-ebei kétségtelenül hamisítatlan őselemet képviselnek, mert babár a gyarmatkultúra rengeteg számú ebet importált, azok Afrika sajátos klimájának csakhamar áldozatul estek, úgy, hogy az európai beköltözött kénytelen Afrika ebfajtaival beérni, ha egyáltalán házórtót, vagy épen vadászebet tartani kíván.

Ősidők óta tisztán megtartotta faji jellegét Egyiptom agara. Az ősegyiptomi leletek reliefsjein látható agarak s a ma Egyiptomban élő agarspeczies közt alig fogunk eltérést találni. A fajtisza agarat az egyiptomi s a berber egyaránt „slughi“-nak nevezi; megkülönböztetésül a „kelb“-nek hírott koreseb fajtaktól.

A máig is fennmaradt úgynevezett fáraó-agarak füle felálló; színük vörbenyes, itt ott szabell-sárga. A Nilus felső vidékein nagy számban találhatók. Az ottlakóktól magas összegek árán sem lehet bár egyetlen fáraó-agarat is beszerezni. Egy-egy portán rendszerint 3—4 ilyen agarat találunk. Vadászatra pompásan be vannak idomítva; e mellett jelenlétükkel a még mindig szép számban ólalkodó hiénákat és leopárdokat távol tartják.

Középfrika agara róka-vörös, szellőkönnyű eb, a melyet még a gyors futású gazellára is be lehet idomítani.

Habesznek nincs önálló ebfajta; Menelik császár is Szudánból hozatta az első agarakat Abessziniába.

Északafrika egyéb helyein a slughi-agár színe inkább fakó; ám mindenütt nagy becsben tartják. Algírban

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők-,
hygienikus gummiáruk- és a betegápoláshoz szük-
sleges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Korözbaharozeg-utca 17.

A messinai székesegyház.

Szicíliai szekér.

Az olaszországi földrengés színhelyéről.

aztán egy a setterhez közelebb álló átmeneti agárfajjal fogunk találkozni. Tetszetős alkutú agurakat láthatunk Marokkóban is; ámde ezek szigorú kivételi tilalom alatt állanak, a legkiváltmost, az ottani állandóan zavaron állapotok mellett, a francziák ismételt ehbeli kísérletei, a kikötő hatóságok ébersége mellett sikerre nem vezettek.

A Haussanogerek birodalmában élő nagyszámú vadászagarnak füle széles és jellemzően lelógó. Néhány példányt pár év előtt Denham ezredes hozott belőlük Európába. Az ó-egyiptomi vadászagarnak típusát a haussanogár legbiztosabban meg tudja őrizni.

A turáni herberék úgynevezett kabylobe nevezett idomított, fölötté rozindulathú állat. Hosszá szőr és lelógó fülek jellemzik.

Az Ázsiában általánosan ősmert párta ehbel Afrikában is találkozhatunk; főként Egyiptomban gazdátlanul csatangolnak, akár csak konstantinápolyi ebfallen-társuk. Szabadulnak csobolásuk az éjjeli nyugalmat kivált a kisebb egyiptomi vidéki városokban, úgyzólván lehetetlené teszi. Egyiptomtól Háberzsig és a somáli-félszigetig mindenütt otthonosok.

Belufrika egyes néger törzsei, a mint azt Schweinfurth a még néhány afrika-utazó említi, az ebet hízóállatként tartják a így a helyett, hogy vadászatra használják, inkább elfogyasztják.

A haussai fensik a a haussanok jelentéktelen ebajtája inkább a salkára emlékeztet. Az őszes ebajták legvisszatartóbbja a rút külsejű, boglyas szőrű hottentotta eb; ám azért a hottentotta nagy hűben tartja őt, gondolzza a mindennemű vadra egyaránt ügyesen idomítja.

Délafrika mérsékelt égűltű kulturállamiban, nevezetesen a Földföldön a a búrok földjén az európai ebajták telepítései kivétel nélkül beváltak.

Anyavilágrészünk Európa ebajtái, élükön a házörzö korondor és kvaszsfélékkel, olyannyira közismertek, hogy felőlük ezúttal itt csak röviden fogunk megemlékezni.

Az agár, a legészakibb tájakat leszámítva, több fajban elterjedten él Európa valamennyi államában. Mégis a kelet felé eső zónák agara, alkutban, külsőben közelebb áll Ó-Egyiptom klasszikus vadászagarnaihoz. Európának zord telű államaiban az agár is hosszabb szőrű; ilyen az orosz agár (a bursói), a mely nálunk is kedvelté lett a a melynek az oroszok a medvevadászatokon is hasznát veszik.

Az ebtenyésztés klasszikus hazájában, Angliában különösen a simaszőrű grey-eb a a skótazurvas-eb a nép-szerűbbek.

Európa vadászheinek minősége, intellektuális telmételben, a többi világrészek ebajtáit kőtségtelenül túl-szárnyalja.

A bernáthgyi ebeket ezúttal csakis kiválóságuk révén kell mégis fölemlítenem, mintán egyébként a vadászat szempontjából, szerephez nem jutottak.

Amerika őseinek típusa talán Peruban maradt fenn legbiztosabban. Középeurópa csapaszőrű vadászheiről már Amerika felfedezője Kolumbus is megemlékezik; ez a karab-eb, a mely a melegebb zónák keleti tájain mindenütt otthonos; a délamerikai „perro chino”-nak, az angol „hairless dog”-nak nevezi. Rókanagyságú, azürkő-színű, csapasz állat; több indiántörzsnek hűséges vadászkiérőjeként szerepel.

Ausztrália apecziális ebajtája az agurakhoz sorolandó ügyes kengurú-eb, a melyek farkuként tartanak a ügyesen beidomítottan az előkelő hinduvadászok részére évente nagyobb számban Indiába is exportálnak. Világrészünk népszerűbb ebajtái közül, Ausztrália jelleg-

zetesen számszámátja alatt inkább csak az újfoundlandi, a spaniel-eb és a foxterrier tudott eddig meghonosodni.

Az öt világrészeken kívül eső sarkijellegű tájakon, a minők főként: Grönland, Izland és a Spitzbergák, a tél borzalmával rettentetetlenül daczó hűséges esz-kiműben mindenütt ott van, a hol a soha nem nyugvó ember, az örökös jég és hó birodalmával szembeállva, elkeseredetten vivja meg küzdelmeit a földi létel.

KÉPEINKHEZ.

A sziciliai földrengés.

A sziciliai rettentő földrengés, a legnagyobb elemi csapások egyike, melyeket a történelem ismer, rátor-dította Messinára az egész világ figyelmét. Oly vidék pusztult itt el, a mely úgyzólván hűségsője volt az európai művelődésnek, a rocsy közvetítő helye volt a görög műveltség a a római államhatárolan érintkezésének.

A város, mely a tengerparttól mérsékeltelen felemel-kező magaslatra van építve, igen szabályos és az olasz-oroszági városoktól jórészt elütő rendben van építve. Sajátságos a kikötő, mely természetű alakjánál fogva feloldhoz vagy pedig sarlóhoz hasonlítható, a mint-hogy Messina ókori görög neve „Zankles”, a mi „sarlós” jelent. E sarlóalaku keskeny földnyelv mely, a száraz-földről a tengerbe nyúlik, onnan ered, hogy e kiálló szőlek egy alsúlyedtt tűzhányókráter megmaradt szőlei, melynek területét egyharmad részben elmosta a tenger vize; a terület megmaradt része adja a sarlóalakot.

Minden olaszországi városnak van úgynevezett korzója és a városok jobbmódú lakosainak főélvezete a délutáni kocsi-szás. A szerepelni kívánó szegényebb emlad is inkább koplal egész napon át, de a délutáni kocsi-korzon nem szabad hiányoznia. Ezt a délutáni kocsi-szótát a tengeri kikötő rakpartjai mentjén tartják. Itt látják jönni és menni a hajókat és láthatják az árakat, melyeket ki- vagy behajóznak, kiszállani azonban a kocsihól nem illik.

A tengerpart felől gyönyörűen mutatkozik Messina városa, szebben, mint bármely más kikötőhely a Föld-köz-tenger mentén. Az egész tengerpart hosszán egy és ugyanazon stýlben épített paloták sorozata húzódik végig. Ugy látszik, mintha egyetlen nagy, hosszú-hosszu ház volna a tenger felől oldal.

E palota sornak középső épülete a *Municipio*, a vá-rosház. Valamivel nagyobb átjárói vannak, mint a többi épületeknek, különben egészen hasonló a palotasor többi épületeihez. A város felé eső részén pálmákkal beültetett nagyobb tér terül el, a tenger felé eső hom-lokzata előtt pedig ott áll megint, de más alakban Mes-sina pogánykori pártfogójának, Neptunnak kőből faragott szobra.

Még egy nevezetes szoborról kell megemlékeznünk, mely bont a város egyik terén, a Sancta Maria dell' Annunziata templom előtti térságen áll. Ez V. Károly császár tiának, a lepantói győzedelmes hajóhad parancs-nokának, Don Juan d'Austriának érezhe öntött szép, egykori szobra.

Messinában legvonzóbb a város csodaszép környéke a tengerpart mentén; egyik oldalt elvinn a villamos vasut Szicilia szigetének észak-keleti csúcsáig, csupa történelmi emlékek mellett; másik oldalt a vasut Catá-niáig-megy, Közben érintvén Taorminát, Aci-Castellát, a képzelhető legszebben fekvő helyeket.

A mostani katasztrófában Messinának társa Reggio.

Pusztulását nem is annyira a földrengés, mint inkább a tengerrengés okozta. A toronymagasságu hatalmas hullámok előtörték a város javarészét.

Mossiniának 150.000 és Reggioának 35.000 lakosa volt; ezek nagyrészen oda veszttek a mostani pusztulás alkalmával, de nem hisszük, hogy rövid idő múlva csak harnar újra fel ne épülne a két város, miután természeti fekvésüknél fogva mint Szicília és Calabria szemben fekvő nyulványint, arra vannak teremve, hogy itt az átvonuló forgalmat létesítsék.

HIREK.

Rablógyilkosság egy postahivatalban. Január 3-án virradó éjjel valamely rablógyilkosság történt a székesfehérvári vasúttállomáson levő 2 számú postahivatalban, a hol a jelzett időben Kiss Zoltán postamegélő-ellenőr, Schmidt Ferencz postmegéltiszt, Berényi István és Szajkó József postaszolgák teljesítettek szolgálatot, kik a legutóbbi vonat által hozott postanyagot feldolgozva, éjjel utáni egy óra tájt rövid pihenőre tértek a társadágos munkájuk után csakhamar el is szunyadtak. Éjfélutáni 1/2 óra tájt egy álarcos, testől talpig salfegyverkezett rabló lépett be a postahivatal előcsarnokába, ki az ott alvó Berényi István postaszolgát felköltötte és tőle halálos fenyegetések között a postán levő pénzt követelte. A halálra rémült Berényi annak kijelentésével, hogy a pénz a másik szobában van, a hivatal azon helyiségébe menekült, a hol a pénz és értékküldemények voltak, a hol a fentebb említett két tisztviselő is pihent. A rabló Berényi lökés helyzetben tartott fegyverrel oda is követte a ott az álmukból felébredt tisztviselőktől is pénzt követelt, mire Kiss megéltellenőr, a Schmidt segédtiszt által felnyitott vasszekrényből 23 darab pénzes levelet adott át a rablónak, ki azt az ellenőrről egy magával vitt táskába rakatta, a minak megtörténte után a többi értékküldemények átadását is követelte, mely követelésétől azonban a tisztviselők azon kijelentése után, hogy a többi nincs, látszólag állt le a halálra rémült alkalmazottak már-már hinni kezdtek, hogy a rabló zeikményével megelégedve, távozni fog, e midőn az váratlanul Kiss megéltellenőrt homlokán löve, halálra sebezte. Éjzt látva a többi alkalmazott, a szomszéd helyiségbe menekült, de a rabló oda is követte őket a rajtuk mintegy öt lövést löve, Schmidt segédtisztet könnyen, Berényi István szolgát pedig súlyosan megsebesítette. Ekkor, miután a megtámadottak elől a menekülés útja is el volt zárva, a a folyton lövöldöző rablótól kegyetlenre nem számíthattak, Berényi István súlyos sérülése következtén, halált megvető olaszársággal a rablónak ugrott és azt farkon ragadva, a most már segítségére siető Szajkó József postaszolgával egyetemben, erős küzdelem után, nélkülözve az Berényit hal vállán is megöltte, földre taperték és koponyáját, saját forgópisztolyának agyával, a szó szoros értelmében szétronszolták és becsit kikaparták. A gonoszulvó ily módon való ártalmatlanul tétlen után, azon hiedelemben, hogy annak esetleges látsni a kijáratot őrzik, Schmidt segédtiszt a táviró asztalhoz állva, a budapesti központba táviratozot, hogy az a székesfehérvári állomásról segélyt küldjön számukra. A székesfehérvári vasuti állomás tisztviselője a Budapestről vett távirati értesítés után hal munkással a helyszínre sietett és a még mindig rettenetesen levő postai alkalmazottakat a félelem nyomasztó hatásán alól felszabadítva, az eseményről a rendőrséget értesítette.

A helyszínre nyomban kiszállott rendőrkapitány a rabló hulláját agnoscolva, megállapította, hogy az Kern István, a székesfehérvári kir. javítóintézet szolgálója volt, ki egy ottani tisztviselő és jómódu gazdálkodó leányát hirtelen ölt a ki állítólag a csendőrségnél is szolgált. A rendőrkapitány Kern lakásán házkutatást tartott ott különböző fegyvereket a mintegy 600 éles töltényt talált. Kern nejét, ki férjét egész éjjel feláltözve, mondóvizzel várta, a rendőrkapitány letartóztatta. Kern Istvánt 5-ön foheltek el egyházi áldás és gyászszószó nélkül a temető árkába. Az áldozatul esett Kiss Zoltán segédtellenőr, ki özvegyet és négy árva hagyott hátra, 6-án impozáns módon, az állam temettette el. Berényi István ki súlyos sérülésével a budapesti Szent-János kórházba szállított és Szajkó József postaszolgát a kereskedelmi miniszter hósién viselkedésükért soron kívül altisztekké léptette elő és egyenkint 1000—1000 korona, míg Schmidt segédtisztet 500 korona jutalomban részesítette.

Ellenszegülés. Csengei Gyula székeszárdi városi órabeli csendőr január 6-án éjjeli 1/2 órakor szolgálat teljesítés közben Balázs Ferencz székeszárdi lakos ellen, mert az a csendőr szolgálati fellépésének kezében egy doronggal tetteg ellenszegült, szuronyfegyvert használt a azt halálosan megsebesítette. Az ellenszegülő Balázs a fegyverhasználat után egy negyedóra múlva meghalt.

Egy csendőr megtámadtatása. Németh József I. morvaszentjánosi órabeli csendőr január 2-án éjjel az órszállomás helyén szolgálaton kívül hazafelé menve, az órszállomás közelében levő utcájában 5—6 parasztlagónyt talált, a kik hangos dalolással a csendőt zavarták. Németh csendőr a csendzavaró lagónyeket csendre intette, mire azok, a zajongással felfagyva, szétfutottak. A lagónyek közül azonban Varga Imre 21 éves morvaszentjánosi lakos másodmagával a csendőr után sompolygott a azt egy karóval bal fulón ütve, könnyen megsebesítette. Németh csendőr a támadás pillanatában kardot rántott és azzal támadóját fején vágva, súlyosan megsebesítette. A csendőr sérülése könnyű.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem állhat. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek. Szolgálatul kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előbehozatásával, hogy az adott válasz mindenek által megérthető legyen a így a felesleges kérdészküldéseknek eleje vétessék. Epp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Darabok. Az áron tartó szállások zubbony-, illetve dolmány-pozstókból készítenők; az az előírás és előszaríthib is.

K. M. csendőr. Névváltoztatás iránti kérvénye a helygy-mintasztoriumban van, azt hisszük rövidesen el lesz intézve.

P. P. Blum Sándor, Budapest, IV. vácsi utca 15. sz. czég hirdeti, ára 36 korona.

H. Kótság. Nem lehet még tudni.

A. J. Nem.

28. 1. Nem, roméjuk fogko-olebb, 2. igen.

M. J. pr. csendőr, könyveket nem küldhetünk, forduljon kérelmével oktatójához, az olintézi.

K. J. Kérését nem teljesítetjük.

J. A. id. ny. esendőr. Legjobb lesz, ha kérvényt ad be, az igényének megállapítása végett.

K. P. örsvezető. 1. Gazdálkodási ügyekben forduljon az intézkedésre jogosított szárnyparancsnoksághoz. 2. Nem tudjuk; a kérieti parancsnokság tartja nyilván.

Dobri. Tárgyiratok nélkül nem adhatunk felvilágosítást; ajánlatosnak tartjuk, ha az illető ügyvédhez fordul.

K. I. ez. őrnester. Vizsgálta meg magát hatósági vagy katonai orvossal, ha alkalmas, akkor az orvosi bizonyítványt csatolja a borsódelmi miniszterhez intézendő kérvényéhez; a többi intézkedés azután már hivatalból történik.

B. örsvezető, Veresatorny. Nem.

B. L. esendőr. Kérje ki a szárnyparancsnokság döntését.

Tudnivaló. Kérdése még korai.

Gy. P. Nem kaphat araképes igazolványt, mert polgári (sport) ruha viselése a legénységnek megengedve nincs s ha egyenruhában utazik, amúgy is kedvezményben részesül.

Öreg zsandár. 1. Nem. 2. Kérje ki a szárnyparancsnokság döntését.

K. J. esendőr. A régi illetékkiszabás alapján szoldjának egy évi összegével.

F. Gy. Nincs kizárva; kérelmét szolgálati uton kell előadni.

M. J. nyug. ez. ez. ősvtő. A mennyiben szolgálatra alkalmas s felvétele a szolgálat érdekében áll, újbóli felülvizsgálat útján újból visszavehető, ha nő is. Nyugdíját visszafizetni nem kell, előző ideje beszámíttatik, az élvezett pótdíj is, minden valószínűség szerint folyósíttatik.

F. Gy. őrnester. Az ill. szab.-ra való hivatkozással kérje pótdíjának folyósítását; ha ön rendszeresített helyen van alkalmazva, meg kell kapnia.

D. S. 1., 2. Nem, mert nem tartozik az őrs rendszeresített állományába.

H. örsvezető. A laktányán kívül elhelyezett nő esendőrnék a foglalkozási idő alatt a laktányában kell tartózkodnia, szabad idejét családjá körében töltheti. Ha azonban laktanya-készültséges, akkor természetesen a szolgálat egész tartama alatt a laktányában kell maradnia.

Szabó 24. A szárnyparancsnokság döntése volna kikérendő.

Kelemen. Már illetékes helyen van, elintézése rövid időn belül várható.

L. O. 1. Nem tudunk róla semmit; a hír alaptalan; 2. a véd-törvény I. rész, 25. §. 8. bek. alapján az egyévi önkéntességre való igény a középiskola 8. osztályának osztályvizsgálati bizonyítványával igazolható.

Sp. J. esendőr. Az ön által leírt szavak, véleményünk szerint, becslétsértést képeznek, mert sokkal sértőbb természetűek, mint a btk. 261. §-ában fűzött jegyzet 4. pontjában felsoroltak azok is, curiai döntéssel becslétsértésnek minősítették.

F. P. őrnester. A férj és feleség testvérei egymással sógor-sági viszonyban állnak, tehát „sógor”, „sógor”-nak szólíthatnak.

Dunamenti és Régi előfizető. Kérjük ki a szárnyparancsnokság döntését.

Wiener Neustadt. 1. Ez esetben az utazási költségek az öragazl. kes. ut. 16. §. 2. pontja alapján számoltatnak el; 2. igen; 3. az állomásfőnökhöz kell fordulni, az majd intézkedik; 4. senkit sem.

Tudnivaló. 1. Ha nem voltak hajlékunk elfogadva, akkor vadászoknak tekintendők. 2-5. Ne fájjon önnek a más feje.

N. S. jörm. 1. Most is azt állítjuk, hogy az ill. szab. 22. §. 1. pont végbekelése nincs hatályon kívül helyezve; adja elő kérelmét szerző alkalmával, ha teheti, küldje be hozzánk az írt rendelet vonatkozó részét másolatban. 2., 3. Nincs kizárva, kísérelje meg.

K. A. J. Kirehner Béla, felső kereskedelmi és főigazgató, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium VII-a. osztályába van szolgálatára berendelve; lakik: VI. Szondy-u. 45-47; Ehrenhöfer Aladár, miniszteri tanácsos, a kereskedelmiügyi m. kir. miniszterium I-A. szakosztályának főnöke; lakik: II. Margit-rakpart 54. sz. Születési helyeiket nem ismerjük.

Polana. 7. Közjogi értelemben a honosság egyenlő az állampolgársággal; tehát magyar honosság alatt magyar állampolgárság értendő.

Alföldi őrs. A látogató (név) jegy leadása annyit jelent, hogy tulajdonosa az illető urnál, a kinél névjegyet hátrahagyta, úszteletét elhajtotta tenni. A névjegyet ilyenkor, ha az illető urat nem találta hon, némelyek a jobb felső sarkon, mások pedig a jobb szél egész hosszában hajlítják be, némelyek simán hagyják vissza. Bármely mód megfelel az illető követelményeinek.

M. K. esendőr Bokonye. „A fiatal esendőr nevelése” című cikkét átdolgozva legközelebb hozni fogjuk.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Számtalány.

Valamely társas összejövetelen háromszor annyi férfi jelent meg, mint nő; miután azonban később négy férfi a nejeivel el távozott, négyszer annyi férfi maradt, mint nő. Hány férj és nő volt részt a társas összejövetelen?

Betűtalány.

Kóka. si v R Kutyá. Kutyá
Kutyá.

Megfejtési határidő: 1909 január 25.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumú sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk f. évi 1. sz.-ban közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: „A harag vég a megbánás kezdete” —
M. sz. talány: Arany ember. — Betűtalány: Szó-gabiró.

Helyesen megfejtették: Reznér János esendőr Noszlop, Antal József esendőr Petnik, Kovács Gerő pr. esendőr Gyanta, Margineán János jörm. és neje Nagykátá, Gyirgyák őrsv., Deáky jörm., Kunszentmiklós, Veres József őrsv. Budapest, Gálfi őrm., Nagy esendőr Gyimesközéplak, Sebestyén János esendőr Eger, Mórocz ez. őrsv. Csoma, Tóth Kása István őrm. Csánytelek, Czrepajai őrs. Batár A. esendőr ez. őrsv. Ipolyság, Csepri K. őrsv., Molnár és Horváth esendőrök Nyitraudnó, Kiss Domokos Tapolyhanusfalva, Tamsi János őrsv. és Ferenczi László esendőr Veresatorny-határkapu, Vladár Dániel jörm. Rozsnyó, Lang F. pr. esendőr Dobronya, Kovács I. esendőr.

A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Reznér János esendőrnek Noszlopra elküldöttük.

Brucker Győző Nándor és Társa

óras, ékszerész.

GYÖR 33. sz.

A m. kir. esendőségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzőket. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsfelállítás.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület beregszászi szárnyának területén fekvő Oroszvég községben 1909. évi január hó 1-én egy 5 főből álló különítmény állítatott fel.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. III. számú csendőrkerület területén Bács-Bodrog megyében fekvő Hercegszántói őrs 1909. január 1-én Dávod községbe helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felügye 1908. évi december hó 15-én Bécsben kelet legfelsőbb elhatározásával:

Holtzmann István, m. kir. III. sz. csendőrkerületbeli cz. őrsvezetőnek, egy ember életének saját élete veszélyeztetésével a tüzhaltól történt megmentéséért, az azúrl érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Áthelyezettett:

1909. évi január hó 1-ével:

Pálka János járásőrmester, a III. számú csendőrkerülettől, az V. számú csendőrkerülethez.

Nyugállományba helyeztetett:

1909. évi január hó 1-ével:

Balogh Imre, II. számú csendőrkerületbeli járásőrmester a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant, népfelkelesi fegyveres szolgálatra is nem alkalmas. Választott lakhely: Szeged

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Vukovits József és

Tóth Antal cz. őrmesterek, továbbá

Dávid József I. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett eredményes működésükért, valamint alárendeltjeiknek helyes és célirányos vezetéséért.

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Ambrus Péter cz. őrmester, mert a szendrői őrskörletben 1905., 1907. és 1908. évek folyamán 11,594 korona kárértékben elkövetett és az egész vidéket rettegésben tartott 11 rendbeli gyújtogatás, valamint három rendbeli lopás tetteseit buzgó, leleményes, körültekintő, hosszú és fáradságos nyomozás során kiderítette és az igazságszolgáltatás sujtó kezébe juttatta.

Kecskés László cz. őrsvezető és

Papp János I. csendőr cz. őrs., mert a szendrői őrskörletben 1905., 1907. és 1908. évek folyamán 11,594 korona kárértékben elkövetett és az egész vidéket rettegésben tartott 11 rendbeli gyújtogatás, valamint három rendbeli lopás tettesének fáradságos kinyomozásánál és a tettesek kézrekerítésével járőrvezető őrsparancsnokokat hathatósan támogattak és az eredmény biztosításához nagyban hozzájárultak.

Tóth Geza I. őrmester 21.

Vízkeleti János cz. őrmester 13, és

Farkas István czimz. őrmester 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért, nemkülönböztetve őrsüknek jó rendben tartásáért és alárendeltjeiknek helyes és célirányos vezetéséért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Báthori János és

Győrfi István őrmesterek,

D. Nagy József és

Mondorits Imre cz. őrmesterek,

Baráth István,

Falb Ferencz,

Filiszár István és

Köreb Simon őrsvezetők,

Erdélyi József.

Németh Mózes

Schön Henrik és

Weiszner Zsigmond cz. őrsvezetők,

Bauer Ádám,

Ónes József.

Kiss Mihály I.,

Major Gyula I. és

Tóth József II. csendőr cz. őrsvezetők, végül

Kiss István I.,

Magyesi Sándor,

Atyánszky Mihály,

Szilágyi Lajos és

Reck Márton csendőrök, az 1908. évi hadgyakorlatok alkalmával tanúsított odaadó és sikeres szolgálataikért; továbbá

Baráth István és

Filiszár István őrsvezetők.

Schön Henrik és

Sándor Sándor cz. őrsvezetők és

Gálfi Mihály csendőr cz. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett eredményes tevékenységükért és példás magaviseletükért.

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kujáni Mihály csendőr, mert a szendrői őrskörletben az 1905., 1907. és 1908. évek folyamán 11,594 korona kárértékben elkövetett és az egész vidéket rettegésben tartott 11 rendbeli gyújtogatás és három rendbeli lopás tettesének fáradságos kinyomozásánál és kézrekerítésénél járőrvezető őrsparancsnokokat hathatósan támogatta és az eredmény biztosításához nagyban hozzájárult.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Zilles János és

Szincz Ferencz járásőrmesterek,

A mindennapi kenyérnél fontosabb a háziasszonynak a jó kávé. — Jó, izletes, zamatos, erős és szinus kávé csak a «Valódi PATRIA pótkávéval» lehet főzni. A «Valódi PATRIA pótkávé» a legjobb nyersterményekből a leg gondosabban készült és igaz szinmagyar «Valódi PATRIA Pótkávé» kőrje, mely minden üzletben kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

Muller Antal ez. őrmester.

Lőrincz János,

Fejős Lajos,

Tim József és

Bartos Márton őrsvezetők.

Körtvélyesi András és

Csermanni Márton ez. őrsvezetők. végül

Palgár József,

Kasztner David és

Bartha Mózes csendőrök, az 1908. évben Magyarország nyugati részén megtartott nagy hadgyakorlatok alkalmával tábori csendőri minőségben teljesített igen jó szolgálataikért.

Jutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter ur 1908. évi december hó 30-án kelt 149,887/V-b. sz. rendeletével, a dänosi rablógyilkosság és gyóni rablás tetteseinek ki nyomozása és kézrekerítése körül teljesített kiváló szolgálataik elismerésül, a következő penzjutalmakat adományozta

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Nauratil László járásörmester és Pelle Imre címz. őrmesternek 500—500 K, Pál Péter és Simon Márton járásörmestereknek, valamint Csire Sándor ez. őrmesternek 200—200 K, Hegedűs Károly, Polgár István ez. őrmestereknek, Szilágyi Miklós ez. őrsvezetőnek, Saigi Mihály, Varga Károly, Gurzó Pánül csendőr ez. őrsvezetőknék, Filipinji Pál, Egedi János, Békési József, Ács Lajos, Ulbert Ferencz, Tóth József, Bereczki Márton, Tóth Imre II., Lévai Gábor és Erdei István csendőröknek 50—50 K.

Előléptettek:

1909. évi január hó 1-ével:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Tundli János és Klódi Ferencz ez. őrsvezetők őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel el látott:

a m. kir. V. számu csendőrkerület állományában:

Bodó Florián ez. őrsvezető, 1908 decz. 27-en.

PÁLYAZATOK.

A magyar kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségénél:

két állomásmálházi,
két váltókezelői állás.

Fizetés 800 korona; 150—300 korona lakhér és természetbeni egyenruházat.

Mindenzen állások a végleges kinevezés elnyeréséig megfelelő napibérrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ily végzettség hiányában vasuti altszti képesítő viasga. Tíz havi próbaszolgálat.

Kérvények a m. kir. államvasutak illető üzletvezetőségéhez 1909. évi január 30-ig.

Ötvenhárom hivataliszolgai állás az alább felsorolt helyeken felállítandó állami mértékhitelcsitő hivatalnál.

Fizetés: Budapesten 700 korona, vidéken 600 korona; ezenfelül törvényszerű lakhérsz és 100 korona ruhailletmény.

Kívánatlik: a magyar, Horvát-Szlavonországok területére pedig a horváth nyelv szóban és írásban.

A sajátkezőleg irandó pályázati kérvények a kereskedelemügyi miniszterhez címzendők, de az állami központi mértékhitelcsitő m. kir. bizottsághoz (X. ker., Köztemető-ut 20. a) szám) küldendők.

Pályázati határidő: 1909. évi január 21.

A mértékhitelcsitő hivatalok székhelyei: Arad, Békéscsaba, Brassó, Budapest, Debreczen, Déva, Dés, Eger, Eszék, Fiume, Győr, Gyulafehérvár, Igló, Kapoavár, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Léva, Losoncz, Lugos, Máramarossziget, Marosvásárhely, Miskolcz, Munkács, Nagybecskerek, Nagykanizsa, Nagyvárad, Nyitra, Ogulin, Pécs, Pozsony, Rimaszombat, Sátoraljaujhely, Segesvár, Sepuszentgyörgy, Sopron, Szabadka, Szatmárnémeti, Szeged, Szekesfehervár, Szekszárd, Szolnok, Szombathely, Tamasvár, Trensón, Varasd, Vukovár, Veszprém, Zágráb és Zilah.

Egy gépészti állás a budapesti kir. magyar tudomány egyetem I. számu szemészeti klinikájánál. Fizetés 1400 kor. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kazánfűtői és géphozói vizsga. Jártasság villamos gépek és vetítő gépekkel való bánásban. Próbaszolgálat.

Egy hivataliszolgai állás a nagyszabeni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakhérsz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és román nyelv. Kérvények a nagyszabeni kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 3-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek *dus választékban.*

Ajajnljuk a raktárunkon levő különféle képes és ifjusági iratokat, diszkötésű műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. **Tűzben aranyozott jubileumi keresztek és hozzávaló szalagok** kaphatók raktárunkon.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A cigány.

Irtta: *Sollész Imre* csendőrfőhadnagy.

A cigányok körülbelül a XV. században Indiából jöttek be Európába. Nomád életmódjukat megtartották ma is, s erről — noha e kérdés végleges megoldása hazánk közbiztonságára nézve nagyon üdvös volna — semmiféle telepítési kísérletekkel sem lehetett őket le szoktatni.

Nem sikerült ez néhai József főherczeg úr ő Fenségeinek sem, ki pedig teljes odaadással fáradozott letelepítésükön.

Vele történt meg állítólag, hogy a szántóvető cigányt megkérdezve munkájának menetéről, azt a feleletet kapta: »Minden jó volna, csak ha ezek a gálambok ne volnának», a szántáson levő varjukra mutatva.

Midőn a fenséges úr felvilágosította a cigányt, hogy azok nem gálambok, hanem varjuk, a cigány rövidesen készen volt a felelettel: »No, ha azs nem gálamb, de varju, ákkor én sem vagyok párászt, de cigány», s ezzel otthagya az ekeszarvát, nyakába vette ismét a vilagot.

Köbor életmódjukon kívül alacsony műveltségi fokuk és lustaságuk is akadályai a letelepítési kísérleteknek.

Próbálták már azt is, hogy elszedték gyermekeiket, s iskolába vitték, de csakhamar megszöktek a purdék, s üresen maradtak az iskola padjai.

Semmittevésük mellett életfenntartási ösztönük lopásra kényszeríti őket, mit nagyban elősegít ravaszáguk, furfangjuk és ügyességük.

Leleményességük mesés.

Egy szepesmegyei falucsakaban történt, hogy egy cigány szalonnát volt lopni a paplakban. A gazdasszony után lopodzott fel a padlásra, de visszajövet zavarba jött, mert a folyósón tömördek ajtó előtt állott, s nem tudta, hogy melyiken jött fel a gazdasszony után. Találomra felnyitotta az egyiket, de meglepetésére egy terített asztalnál ülő társaságra bukkant. Csodálkodva kérde a plébanos, az oldal szalonnával megjelenő cigánytól: »Móré, mit akarsz itt?» »Nem tetszik szalonnát venni?» volt a cigány kérdésbe foglalt felelete. Őrült is a cigány, hogy kitessékelték a szalonnával, legalább megtudta a parochiából kivezető utat.

* Segédeszközül felhasználtam dr. Hans Grass grézi egyetemi tanárnak a rendőrség részére írt vezérfonakát.

Egyéni sajátságaik és felfogásuk kihatással vannak cselekedeteikre is. Így pl. a cigány azon babonás hitben él, hogy ha szél van, akkor a megholtak szellemei fujnak, azért a cigány szélviharban nem jár lopni.

A cigány lusta ahhoz, hogy magának formális betörő szerszámot készítsen, s így rendszerint csak egy szeg, kés, vagy drot az, mivel a betöréskor dolgozik.

A tyaklopast azonban már horoggal hajtja végre, melyet kenyérbélbe rejt és spárgara erősít.

Ép úgy horoggal dolgozik akkor is, ha az ablak rácsai között a szobából, vagy a kerítésen át az udvarra kitergetett fehérneműből egyet-mást elemelni szándékozik. Ilyenkor a lopnivaló holmit úgy szemelik ki, hogy a falvakon odabujnak az ablaknyíláshoz, s ott imádkozniuk a járókelők azon megtevesztésére, hogy a hazbelieket akarják könnyőreletre birni, voltaképen pedig ezalatt kikémlelik a szobából elemelhető tárgyak hollétét, vagy azt, hogy merre lehetne a szobába belépőzni.

A bemászást gyermekeik által eszközöltetik, kik a legkeskenyebb nyílason is macskaugyességgel jutnak be.

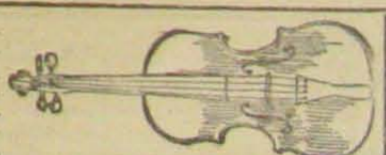
Gyermekrablásnál, — mely különben jóval ritkább, mint a hogy a közönség általában hiszi, — rendszeren a vöröshaju gyermekeket szemelik ki áldozatul, mert babonás hitük azt tartja, hogy a vöröshaju gyermek szerencsét hoz.

Lólopásaitat rendszeren vásár előtt hajtják végre, mert jól tudják, hogy a káros és a rendőri közegek az elveszett lovakat a vásáron fogják keresni, holott ők épen az ellenkező irányban hajtották el azokat.

Míg a férfiak a legnagyobb előszeretettel a lólopást űzik, a cigányasszonyok jóslás, kártyavetés s kuruzslással szipolyozzák ki a hiszékeny falusi népet. Nem egy özvegy parasztasszonyt lütegtenek azzal, hogy néhány krajezárért meghalt férjüket varazsolják elő, vagy hogy új férjet szereznek neki s a babonás falusi asszony szoknyáját annak feje fölé kötve, maguk seprőnyélen körüllovgalják őket s e közben öszeszédnek mindent, mi a szobából elemelhető, mire a türelmetlenkedő parasztasszony kibontakozik nagysokára azoknyájából, a cigányasszony már a másik határt járja. De a főkötő alá kivánczozó hajadonok is felülnek a cigányasszonyoknak, kik pénzért nemcsak kártyából, vagy tenyerükből jósolják meg nekik jövőjüket, de gyak-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főnem és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia hírsz. hangszerszabója. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb. míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségvetés díjtalanul. Kérlet a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kérésre.

ran szerelemittalt is adnak be a kiszemelt legénynek, azzal biztatva a szerelmes leányt, hogy attól elkabul a legény s felesap völegényüknék. A falusi gyerekektől elkéregetik az otthon levő kecs. ollót kielelés vegett, s midőn azok nekik fentieket összehordják, tovább al-
lanak.

A lopott bolmikát rendszeren a szoknyájuk belső-jébe, az előrészen készített nagyobb zsebbe szokták elrejtteni, míg a lopott papirpenzt nem ritkán lenyelik.

Ha az éhség nagyon nyomorgatja őket, s lopni nin-
csen alkalmuk, szemtelenségre vetemednek. Beállítanak a parasztasszonyokhoz, azzal, hogy tejet, vagy tejfelt akarnak venni, s midőn azok azt előhozzak, belepök-
nek a fazékba, mire pénz nélkül is övék a tej, vagy tejfel.

Az sem ritkaság, hogy az éhség által gyötört cigány-
karaván az éléssott állati hulladékot fogyasztja el, s ez-
által nem ritkán járványt terjeszt el a vidéken.

A cigánykaraván megjelenését előző napon előbir-
nökeik jelezik. Itt-ott elvértve egy-egy kéregető cigány-
asszony jelenik meg s ezek teljesítik a kémszolgálatot.
A kiszemelt házakat azután különféle jelekkel jelölik meg.

Igy a hol a háziasszony gyermek után vágyódik, s
hol ezirányu jóslataikért pénzt kaptak, ott a ház
falára két kígyóvonalat húznak. Ezen házat azután
minden cigányasszony felkeresi. A hol a házigazda
örökölt, ott két kört rajzolnak a falra.

Ha a lopásra kedvező alkalom kínálkozik, a kémek
visszatérnek a fűzesben, vagy erdőszélen tanyázó cigány-
karavánhoz, jelezve, hogy szabad a vásár. Ekkor a jó-
járásu lovakkal ellátott szekereket készenlétbe helyezik,
megvitatják a menekülés útját, s azt is, hogy hol talál-
kozzék velük az utócsapat. Mindez könnyen megy ná-
luk, mert örökösen kóborolván, ismerik az egész or-
szágot.

Ha a lopást végrehajtották, a készenlétben tartott
fogatokon bámulatos gyorsasággal elhajtanak; az utó-
had csak lassan és pedig a községen keresztül vonul
utánuk, úgy tüntetve fel a dolgot, mintha az egész
cigánykaraván csak most érkezett volna a községbe.

Ha a lopás miatt őket veszik gyanuba, bátran állják
a kutatást s ezzel és az időközben kieszelt meséikkel
felrevezetve a nyomozó közegeket, szabad utat biztosí-
tanak előre menekült czinkosaiknak.

Ha tehát egy cigánykaravánra bukkanunk, pontosan
számba kell vennünk őket, mert egy távolabbi község-
ben történt feltartóztatásukkor ebből lehet meghatá-
rozni, hogy hányan tűntek el időközben, tehát hányan
lehettek az időközben történt lopás tettesei.

A tolvaj-cigányok menekülésük közben különféle
jeleket hagynak hátra izenetül az őket követő társaik-
nak. Utkeresztzéseknél földbeszurt ágakkal, s keresztbe-
fektetett galyakkal, vagy egymásra tett három kövel
szokták jelezni menekülésük útját. Gross leírása szerint

a befödött tehéntrágya a cigányoknál azt jelzi, hogy
üldözi őket a csendorség.

A cigányoknak egymástól való megkülömböztetése
igen nehéz, mert jól mondja Gross, hogy annyira egy-
formák, hogy ha egy tucsat cigányt láttunk, úgy lát-
tuk valamennyit.

Egyesek nevei után tudakozódva, ne csak vezeték és
keresztnevüket kérjük, mert ebből még vajmi keveset
tudunk, lévén Kolompár József, vagy Horvát János nevű
cigány igen sok, hanem tudjuk meg mellékneveiket is,
pl.: Horvát János, a ragyas, vagy Kolompár József, a
kancsal, stb.

Kikérdezésüknek eredménye rendszeren semmi, mert
a cigányok ilyenkor miről sem akarnak tudni, s a ve-
lük együtt elfogott czinkosaikra azt mondják, hogy
sobasem látták őket, vagy hogy csak az előző napon
ismerkedtek meg velük. Egyesektől csak úgy lehet vala-
mit megtudni, ha ezek arra a meggyőződésre jutnak,
hogy a gyanuba fogott társuk baragosuk, vagy elárulta
őket; akkor azután megoldódik nyelvük, s nem lesz-
nek öbbé titoktartók.

Legjobban leplezik le őket cigánybesugóink. A rima-
szombati szakasz egyik cigánybesugója egész cigány-
karavánt szolgáltatott ki az ottani csendorségnek.

Olyik egész becsvágygyal működik, sőt még a kara-
ván elfogásánál is közreműködik.

De azután ez a cigánybesugó ügyeljen magára, mert
elárult fajzata visszahadja neki a kölcsönt, a mi (köz-
biztonsági szempontból) mindenesetre üdvös dolog.

Nem ritka eset, hogy az őrizetbe vett cigányok be-
szédeit a közelben elrejtett cigánybesugó leplezte le a
csendőrök előtt.

Természetesen még biztosabb a siker akkor, ha maga
a csendőr érti nyelvüket, noha ez okból nem épen szük-
séges a cigány nyelv tanulmányozása, mert utasításunk
tiltja annak megengedését, hogy az őrizetbe vett fog-
lyok egymással beszélhessenek.

Szép sikereket lehet elérni a fogolycigányoknak
adott és megengedhető kedvezményekkel. Tudvalevő
dolog ugyanis, hogy a cigány a zárt szoba levegőjétől
irtózik, sőt még a fűtött kályhát sem szenvedheti.

Deák községben 1899. évben személyesen tapasztal-
tam, midőn a cigányok kérésére fogdájukban a kály-
hába való fűtést a községelőjáróság beszüntette, s né-
hány óra mulva visszatérve, a padozatlan fogda köze-
pére rakott tűz körül találtuk a sütkérező cigányokat.
Ha már most az ilyen fogolycigányoknak azon ked-
vezményt nyújtjuk, hogy kivozetjük őt a szabad levegőre,
hűlésen pislant ránk, s ilyenkor egy pakli dohányért
eladja még a vajdáját is, magára nézve azonban nem
árul el semmi terhelő adatot sem.

Hogy mennyire sujtja a cigányt a zárt szoba leve-
gője, azt láthatjuk a rabecigányokon, kiknek legtöbbje
a raboskodásba helezusztul.

A legjobb órák,

legszelebbi ékszer, egyszerűtől a legdrágáb-
big, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi
jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JANOS

művésznél Szegeden,
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arlegyek ingyen!

Beomlott ház belseje Bagnora mellett.

Katonák bontják a beomlással fenyegető falakat.

A délolaszországi földrengés.

A vásári cigánytolvajok ellen elmesés védekeznek némely hatóságok. A vásár kezdetén bántpénzt tételenek le a vándorai azzal a kikötéssel, hogy ha lopás történik a vásáron, a bántpénzre kerestetl vethetnek. Ilyenkor azután rend van a vásáron, sőt még a cigányok maguk is ügyelnek az egyéb tolvajokra. Közembe jut az egyik vidéki város rendőrkapitány, ki a vásár kezdetén sorra beidéztette a cigányokat, nem téve kísérelt még a nőkkel és gyermekekkel sem, a zsámbavette mindegyikük életkorát, így keresve köztük az esetleges szomszéd elöl megmozdítottakat, vagy katonaszökevényeket; a kor mellett kellett bizonyítaniok a gyermekeknek és asszonyoknak is; perze ez a kutatás eltartott a vásár végéig, s akkor azélnék eresztette őket a rendőrkapitány.

Nem is jöttek azok többé oda vásárra.

Ha valamely helyiségben cigányok tartózkodtak, különös szag marad vissza utánuk, mely az egészre, füstölt szalonkára, s a négernek testi szagára élnked emlékeztet.

Sárban visszahagyott nyomoknál könnyen felismerhető a cigánypapucs; ugyanis a cigányok, különösen pedig az asszonyok lába rendszerint rongyokba van bevarrva.

A cigány üldözöt csakis orvul szokta meglátni, illetőleg akkor, ha támadása biztos sikerrel kecsegtet.

Nagyobb cigánykaraván kísérséchez megfelelő segílyt kérjen a járőr a közsegelöljáróságtól; a kirándult egyének fogyerkezzenek fel oly eszközökkel, a minőkkel rendelkeznek, s a cigánykaraván kísérsébe ezek támogatásával eszközözlendő.

A cigányok üldözése előfogaton, vagy lovasőrsők területén löháton eszközözlendő, mely alkalommal a szemben fekvő őrsők táviratilag megkeresendők, hogy állják útját a cigánykaravánnak. Mivel azonban a cigányok ily esetekben az őrsállomás helyét ki fogják kerülni, a feliasztott őrsőknek ezen körülményt szemelőtt kell tartaniok s főként ezen kerülőutakat kell felügyelniok.

Nem ritka eset, hogy az üldözöttek a táviró- és telephon-huzalokat elvágják, hogy menekülésükkor a szemben levő őrsők felriaszthatók ne legyenek.

Ha a cigányokat elfogtuk, első teendőnk legyen megmotozásuk. Sok gazdátlan tárgyat fogunk náluk találni, miknek jogos szerzését bajosan tudják igazolni.

Ilyenkor ágyneműiket és szekéraljaikat is fel kell kutatnunk, mert oda dugják el rendszerint a lopott vagy rabolt tárgyakat.

Azt hiszem, hogy nemcsak Magyarország, de egész Európa osztatlan hálájára számíthat az, a ki ezen kóbor parasitáját a világréznek állandósítani tudná s a kérdést akként megoldaná, hogy a nomád cigány is hasznos és tisztos polgárává válnék idővel az államnak.

Még néhány szó a m. kir. csendőrlegénység nyugdíj- igényeiről.

Irtá: Hein György hadnagyszámviső. (Vége).

Áttérek ezek után a nyugdíjigények megállapításánál nagy horderővel bíró és különös méltánylást érdemlő esetek elbírálásánál követett eljárás ismertetésére.

Vezető köreink a csendőrség fennállása óta minden egyes méltánylást érdemlő esetben azon voltak és vannak ma is, hogy a testület minden egyes tagja — ha arra érdemes — a törvény keretein belül a lehető legméltányosabb ellátásban részesüljön; ép ezért méltán elvárhatják, hogy minden egyes csendőr feltétlenül és rendületlenül bizzék előljárói jóindulatában, menjen át a köztudatba az, hogy a csendőr minden körülmények között egyedül előljáróitól várja sorsának igazságos és reá nézve előnyös intézését.

Bár nyugdíjtörvényeink nem a legszabatosabbak, sőt mondhatni sok kívánni valót hagynak hátra, megrokkant legénységünk mégis türhető végellátásban részesül, a mi *lázórolag* vezető köreink nemesszivűségének köszönhető.

Azt hiszem, nem vagyok illetéktelen tényező ennek konstatálására, a mennyiben ezen kijelentésem az évek hosszú során át szerzett tapasztalataimon alapszik.

Az ellátási illetmények kiszabata és azok odaítélése az 1881:LXXXI. az 1885:XI. és az 1875:LI. tez. alapján és az időközben kiadott miniszteri rendeletekben foglaltak figyelembe vétele mellett történik. Már maga az a körülmény, hogy a m. kir. csendőrlegénység nyugdíjigényei ennyi törvényben vannak lefektetve, a mely törvények egyes §-ai még hozzá egymással némileg ellenmondásban is állanak, rendkívül megnehezítik az intéző körök dolgát.

Már multkor — e tárgy — közleményeimben a kedvezőbb ellátást illetőleg hoztam fel konkrét eseteket s az alábbiakkal azokat csak kiegészitem.

Legénységünk javarésze a 10. év befejeztével — feltűnően túlnyomó részben — mint csendőr ez. őrsvezetők mennek az állandó nyugállományba, természetesen oly esekely nyugdíjjal, a mely a mai nehéz megélhetési viszonyok között jóformán még a mindennapi kenyérre sem elegendő. Hogy ennek mi az oka, azt sejttem, de ezzel e helyütt nem foglalkozom.

A betegség: izomesúz és viszértágulatok csomókkal, tehát törődöttségük miatt bátran tovább szolgálhatnának. Az ilyenek részére — bár a felülvizsgáltatásukat okozott törődöttségük *a szolgálat teljesítése következtében* jött létre — a rendesnél kedvezőbb ellátás odaítélése a törvény keretein belül nem eszközölhető, mert a szabályszerűnél magasabb kiszabatu végellátásban csak oly csendőregének részesülhetnek, a kik *szolgálatteljesítés közben, önhibájukon kívül súlyosan sérültek meg*, még pedig az 1881:LXXXI. tez. 2. §. végbekezdésében foglaltak alapján az ily egyének *különös méltánylást érdemlő esetekben* beszámítható tettelegességi illetményeik (szold, szolgálati pótdij) teljes összegével nyugdíjazhatók.

Az idézett §. tehát az intéző köröknek szabad kezét enged az ellátási összeg megállapításánál, de óriási felelősséget is ruház reájuk. Becsületbeli kötelességükké teszi azt, hogy minden egyes csendőrnek, a ki reá szolgált, adják meg az őt megillető ellátást, de egy-

Ha fáj a feje ne tévovázék, hanem használjon azonnal

mely 10 percz alatt a legmunkosabb migráint és fofájást elműasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készít Beretvás Tamás gyógyszerész Kúspeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Beretvás-pastillát

Reggiói romok.

Holttestek az utózán Messinában.

A délnyugati földrengés.

uttal gondosan örködjének a felett is, hogy méltatlan egyén — az államháztartás rovására — ezen kedvezményben ne részesíttessék.

Hogy az ellátási illetmények odaitélése körüli egész eljárásnak legalább halvány képét adjam, a kedvezőbb ellátás fokozatait fogom felsorolni.

Ezen fokozatok a következők:

1. Tíz évi beszámítható szolgálati idővel még nem rendelkező csendőr állandó nyugállományba helyezése.
2. a szolgálati időhöz még 10 évnél hosszúságú számítása.
3. a szabályszerű nyugdíjnak évi 96 K.
4. évi 192 K.
5. évi 288 K sebesülési pótdíjnak megfelelő összeggel való felemelése.
6. a beszámítható tettelegességi illetmények teljes összegével való nyugdíjazás.
7. a 3., 4. és 5. pont alatt említett sebesülési pótdíjak keretén belül kieszközölendő személyi pótdíj és végül
8. a törvényszerű nyugdíj helyett kegydíjnak kieszközölése.

ad 1. Tíz évi beszámítható szolgálati idővel még nem rendelkező csendőr az 1881: LXXI. tcz. 3. §. a) pontja értelmében nyugállományba helyeztetik akkor, ha *szolgálatlatteljesítés közben önhibáján kívül* megsérül, mely sérülés őt csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná teszi ugyan, de polgári keresetképességét egyáltalán nem befolyásolja.

Például: Egy csendőr átugrik egy patakon; oly erős izomrándulást szenved, hogy azzal a fárasztó gyaloglásokat nem bírja, tehát csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná vált, polgári életben azonban ez az izomrándulás őt kényérkeresetében egyáltalában nem gátolja, tehát állandó nyugdíjat kap, holott ha ő ezt a baját nem szolgálatlatteljesítésben kapja, úgy csak végkielégítésben részesülhetett volna.

Ez esetben tehát már magának a nyugdíjnak odaítélése is kedvezményes ellátásnak tekintendő.

Az idézett §. b) pontja értelmében azonban azon csendőrök is állandó nyugállományban részesítendők, a kik ugyan nem szolgálatlatteljesítés közben szenvedett sérülés miatt váltak szolgálatképtelenné, hanem *egy szolgálaton kívül szerzett betegség* miatt polgárilag is keresetképtelenné lettek.

A méltányossági elvek — a mint látjuk — tehát itt is érvényesülnek.

ad 2. és 3. *A szolgálati időhöz még 10 év hozzászámíthatik vagy az érdembe hozott nyugdíjösszeg évi 96 K sebesülési pótdíjnak megfelelően felemeltetik* oly esetben, a mikor egy súlyosabb természetű sérülési esettel állunk szemben, a mely a csendőrt szolgálatképtelenné teszi s polgári keresetképességét is némileg befolyásolja.

Az előbbi példára visszatérve, — mondjuk, — hogy a csendőr egyik lábát törte; felgyógyult ugyan, de erősebb fizikai munkára kevésbé alkalmas, tehát polgári keresetképessége befolyásolva van.

Nagyon nehéz azonban ezen két pont alkalmazásán, mert egymást úgy szölvén teljesen fedik. A gyakorlat az, hogy mindenekelőtt figyelemmel vannak az intéző körök a felülvizsgált szolgálati idejére és a két eset közül *mindig* az nyer alkalmazást, a mely a nyugdíjazandó egyénre nézve az előnyösebb.

Könnyebb megérthetős végett álljanak itt a következő példák:

a) Egy 5 $\frac{1}{4}$ évet szolgált csendőr nyugdíja — sebesülés esetén — 366 korona lenne; ha szolgálati idejéhez még tíz évet hozzászámítunk, úgy őt a 15 évet meghaladó szolgálati idő után esedékes nyugdíj, vagyis 412 korona illetné meg; minthogy azonban az 5 $\frac{1}{4}$ évi szolgálati idő után részére — sérülése — folytán — amúgy is 366 K nyugdíj illetékes, a mely évi 96 K sebesülési pótdíjnak megfelelően felemelve, összesen 462 K-ra rug. ennél fogva ennyi szolgálati idő után a nyugdíj rendszerint a sebesülési pótdíjnak megfelelő összeggel lesz felemelve.

b) Ha azonban ugyanezen eset egy 10—15 évig szolgáló csendőrrel történik meg, a kinek nyugdíja évi 434 K volna, akkor a tíz év hozzáadása lesz előnyösebb, a mennyiben nyugdíja a 96 K sebesülési pótdíj odaitéléseivel csak 530 K-t tenne ki, míg ha 20—25 évig terjedő idővel nyugdíjaztatik, akkor a nyugdíj évi összege 650 K lesz.

ad 4. *Évi 192 K sebesülési pótdíjnak megfelelő összeg* oly csendőrnek ítéltek oda, a ki szolgálatlatteljesítés közben, önhibáján kívül egyik végtagját vagy egyik szemének látóképességét veszítette el, esetleg a feje, melle, hasa oly súlyosan sérült meg, hogy ezáltal ezen fontos élet-szervek akadálytalan működése korlátozva van. (Sérülés folytán hátramaradt gyakori ájulási rohamok, eszméletlen kívüli állapot) a mell zuzódása, a mely a szív, vagy tüdőre gyakorol hátrányos befolyást; pangás az alhasi szervekben stb. stb.)

ad 5. *Évi 288 K sebesülési pótdíjnak megfelelő összeg* oly csendőrnek adományoztatik, a ki előbb említett módon két végtagját, vagy mindkét szemé világát veszítette el.

Előfordulhat azonban, hogy a 4. és 5. pontban tárgyalt sebesülési pótdíj helyett is — ha előnyösebb — a szolgálati évekhöz tíz év hozzászámíttatik. *Pld.* Egy 20—25 év között szolgáló őrmester évi nyugdíja 900 K + 288 K, összesen tehát 1188 K. Szolgálati idejéhez azonban tíz évnél hosszúságú számítása esetén nyugdíja a betöltött 30. év után lesz megállapítva s így ő 1188 K helyett évi 1350 K nyugdíjban részesül.

ad 6. *Beszámítható tettelegességi illetményei teljes összegével* — az eddig bevett gyakorlat szerint — az 1885: XI. t.-cz. 26. §-a alapján csak oly csendőr lett nyugdíjazva, a ki ellenszergülökkel folytatott harcban, vagy viadalban vált nemcsak csendőrségi, hanem *minden más állami szolgálatra is* alkalmatlanná. Az idézett §. a polgári keresetképtelenséget nem említi, látszólag tehát oly csendőr is részesülhetne ily ellátásban, a ki az ellenszergülökkel folytatott harc következtében polgárilag «keresetképes» maradt. Ez a nézet téves, mert ha ő még keresetképes, akkor egyuttal *más állami szolgálat* elvégzésére is alkalmas s így ezen legkedvezőbb ellátásra való igénye fenn nem áll. Hisz minden nap láthatunk felszemű, csak jobbkézű, vagy mankón járó «állami» alkalmazottakat, a kik álláskötelemeiknek egész pontosan megfelelnek.

Ha azonban az illető *más állami szolgálatra is* alkalmatlanná, vagyis polgárilag is *keresetképtelenné* vált, akkor «minden körülmények között» beszámítható ténylegességi illetményei teljes összegével lesz az állandó nyugállományba helyezve.

ad 7. A sebesülési pótdíjkeretén belül személyi pótdíj kieszközölésének akkor van helye, a mikor a csendőr nem külerőszak által létrejött sérülés folytán, hanem szolgálatlatteljesítés közben elszenvedett hőbefolyások következtében vált szolgálat- és esetleg keresetképtelenné;

NYAVALYA-

törés, mindennemű más idegbetegség, főrügyöngesség, viadános gyógyí ható!
Reménytelen epilepsia hajamból kigyógyultam, írja G. M. földbírtokos 32 gárdáról, a melyben több éven át szenvedtem, eszem súlyos volt, majdnem reménytelen, és több száz hazánálta után helyzetem javult, ma már hála a Jó Istennek egy évi, hogy az utolsó roham elmaradt.

Kérdések és megrendelések az életkor felemelítésével
Balla Sándor
gyógyszerárász,
Hódmezővásárhely,
Kossuth-tér 200. int.

Messina üzleti városrésze a katasztrófa után.

Holttesteket szállító katonák Moszcovában.

A délolaszországi földrengés.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy sertéslopás kiderítése.

Lta. Szabó József III. örsvezető.

vagyis a mikor rendkívüli hideg, vagy abnormális bőség idézik elő a kórállapotot, a melynek végeredményében a sze vezetre ugyanazon, sőt talán még súlyosabb kibatása van, mint a kül-örszak által előírt létező sérülésnek.

ad 8. *Kegydi* — a mely igen kivételes esetekben és akkor is csak (1) Felsége, a magyar király által kegyelem utján adományozható — odaítélése nagyon ritkán fordul elő.

Rendszerint csak próbacsendőrök részére eszközöltetik ki, a kik a szolgálatnak estek áldozatul a törvény szerint nyugdíjra igényt nem tarthatnak.

Őket el lehetne bocsátani, mindennemű ellátás elvonásával, de az intéző körök nemcsakúsége ő róluk is gondoskodik.

Kegydi esetleg kieszaközölhető egy oly csendőr részére, a ki pld. a csendőrségi szolgálat sajátlagossága folytán olyfoku izomcsúzt szerzett magának, hogy ágyban fekvő, jó magával tehetetlen nyomorék, a ki 3—400 K évi nyugdíjából megélni teljesen képtelen.

*

Még csak három esetet akarok röviden vázolni, a melyek az elmondottak alapján nyertek elbírálást.

Cs. csendőr cz. örsvezető egy ellenszegülővel folytatott harcban egyik szomét vezetette el. Felülvizsgáló bizottság elé állítva keresetképesnek osztályoztatott a ez alapon szabályszerű nyugdíja csupán évi 192 K sebcsülési pótdíjnak megfelelő összeggel lett felemelve.

A. J. örsvezető orvtámadásnak esett áldozatul; jóformán védekezni sem tudott a több rendbeli sérüléssel került a kórházba. Felülvizsgálata alkalmával szolgálati idejéhez még tíz évnél hosszászámításával első ízben egy év tartamára az időleges, másodízben ugyanúgy az állandó nyugállományba helyeztetett.

Kérvényére a m. kir. honvédelmi miniszter újból revisió alá vette, melynek eredményeként ő nyugdíjazása napjától kezdődőleg visszamenőleg beezámítható illetményei teljes összegét kapta utólag nyugdíj gyanánt.

I. J. csendőr a kertben dolgozgatott, a mikor a szomszéd segélyért kiáltott. Megkérdezve, mi baja van, mondta, hogy egy veszett kutya tart feléje a azzal szalad a házba, hogy egycsovű vadászpuskáját kibozza. A csendőr átveti magát a kerítésen, elveszi a féltelmében agyonijedt embertől a fegyvert, a kutyát közelre hagyja támolyogni a mikor a találat biztos volt, elűti a fegyvert. A szétrobbant puskacső a csendőr bal tenyerét roncsolta szét. A csendőr szolgálaton kívül állott ugyan, de föllépése szolgálati fellépésnek minősített a így törvényszerű nyugdíja még évi 192 K sebcsülési pótdíjjal felemeltetett.

*

Itemélem, meggyőztem olvasóimat arról, hogy nincs okuk kétségbe esni a jövő felett. Nem kell tartaniok attól, hogy fiatalágukat, életrejuket rögs pályáinkon hagyva, gondtorhes és bizonytalan jövőnek néznek eléje. A derék, becsületen és kötelességet lelkiismeretesen teljesít csendőrök gondoskodnak előjárói, elnyeri azt, a mit kemény, önzetlen munkásságával megérdemelt. Csendőrök!

Rendületlen bizalommal előjáróik iránt előre, tovább a rögs uton ahíven, becsülettel, vitélzül!

Mult évi november 20-án a déli órákban F. M. g—i lakos községi kondás a h—i örsön panaszt tett, hogy előző napon, vagyis mult évi november hó 19-én, a mint G. község batárában a községi sertéscondát őrizte a délutáni órákban beállott hóesés alkalmával, az őrizete alatt levő sertésconda közül, hét darab hasas anya-sertést 460 korona értékben ismeretlen módon elloptak.

A panasz vétele után az ellopott sertések és tettesek nyomozása iránt K. K. csendőrrel szolgálatba indultunk. Minthogy a nyomozás bevezetésekor semmi közelebbi ndat nem állott a lopás felől rendelkezésünkre, eleinte ügyszólván — csak ugy találomra pibatolóztunk a tettesek után. Több gyanusítottat ki is kérdeztünk, de ezek bitelt érdemlőleg igazolták alibijüket. Végre is három napi eredménytelen nyomozás után a t—i örsön tudomásul vettük, hogy T. I. Cs. községi lakos kanász, ki sertéslopások elkövetésével már ezelőtt is több ízben volt gyanusítva, és sertéslopásért egyizben már büntetve is volt, alighanem ludas a dologban, miután az időzerint szolgálatban sem állt. Ennélfogva nevezett kondást Cs. községben felkerestük, a az ottani községi bíró közbenjöttével a lopás elkövetésének idején történt hol tartózkodása felől kikérdeztük, de ez rokonai-val igazolta, hogy az említett időben ágyban fekvő beteg volt, a lakásából ki sem mozdult. De mivel más hitelt érdemlő tanuk az ellenkezőt állították, T. I. igazolását el nem fogadtuk a őt a lopás tényállása felől kérdőre vontuk, nevezett azonban konokul tagadta, hogy ő a lopásban részes volna, vagy annak elkövetése felől tudomással birna. Nevezettet mindezek daczára őrizet alá vettük, a a további pibatolás során szerzett terhelő adatok összegyűjtése után ismét kikérdeztük, a a terhelő adatokat elébe tárván, végre beösmerte, hogy mult évi november hó 19-én éjjel 2 óra tájban Gy. B. zs—i lakos, szinte községi kondás Cs. községi lakásán őt felkereste a rábirta, hogy a közeli erdőben nézzenek szét, és ba alkalom nyilik, bajtsanak el egynehány darab sertést. Ő ezen rábeazélésnek engedve, Gy.-vel a jelzett hét drb. sertést G. község határából ellopták és a sertéseket Cs. község közelében szabadon magukra herték, — miután azokat a községbe behajtani nem merték — így a sertések valahova elbitagoltak, úgy, hogy ismételt keresés után sem találták fel.

B. Gy.-t Zs. községben ugyancsak felkerestük és az ellopott sertések felől kikérdeztük, de nevezett előbb tagadta, hogy része volna a lopásban, azonban mikor tudomására adtuk, hogy T. I. már mindent beösmert ő is beösmerte a lopás elkövetését és előadta, hogy a sertéseket már másnap T. községben marbalevél nélkül ottani lakosoknak eladogatták, miközben a vevőknek meg is jegyezték, hogy vigyázzanak a sertésekkel, mert azok lopásból származnak.

Erre a két őrizet alá vett tettesrel a sertések előkerítése végett T. községbe mentünk és ott az általuk megnevezett négy orgazdánál a jelenvolt bizalmi egyének közbejöttével kutatást tartottunk a ez alkalommal három helyen a lopott sertések közül ötöt feltaláltunk. A negyedik orgazda tudomásul vette a dolgot és a nála levő 2 darab sertést, mire hozzá is eljuthattunk, a la-

kása közelében levő erdőbe kibajtotta, így nála semmit sem találtunk és tagadta is, hogy ő a kérdéses sertéseket megvette volna. Minthogy azonban az őrizet alatt levő két tettes határozottan állította, hogy ezen negyedik egyénnek is eladtak két darab sertést, a szomszédok pedig látták, hogy kevéssel előbb sertéseket hajtott ki az erdőre, ismételt kikérdezés után végre ő is beismerte, hogy vett a sertésekből és a két sertést, a közeli erdőben, az általa megjelölt helyen fel is találtuk. Így mintegy 150 órai kitartó, türelmes nyomozás után a károsok legnagyobb öröme az ellopott sertéseket előkerítettük.

KÉPEINKHEZ.

A délolaszországi földrengés.

Lapunk múlt heti számában röviden megemlékeztünk már a délolaszországi földrengés által okozott óriási katasztrófáról. Olyan most ez az országgrész, mint az örök balál birodalma. Rom, pusztulás mindenfelé. Több, mint 200.000 lélek pusztult el a rettenetes katasztrófa idején. A már most ismert kár összege is meghaladja az egy milliárd lírát, melyből az épületekben esett kár több mint 200 millió lírára rug. A mentési akció egyre tart. Egyes egyének menekülése valósággal a csodával határos. Találtak olyat, a ki 14 napig volt élen-szomszajban a romok alatt s életben bírta ki e hosszú éhséget. A mentési munkálatokkal egyidejűleg a talált pénz és értéktárgyak biztosítása iránt is intézkednek. Allandóan katonaság őrködik a romok felett, hogy féken tartsa és eltávolítsa a környékből becsődült fosztogatókat, rablókat, a kik valóságos kapzsi vágygyal turkálnak a romok között, hogy megtömjék zsebüket a gazdátlanul leverő arannyal, czüsttel és ékszerekkel. A rablás és fosztogatás annyira fajult már, hogy Messina területén ki kellett hirdetni a statáriumot.

Közben pedig, majdnem napról-napra újabb földrengés ijesztgeti az életben maradt, illetve megmentett lakosságot, a mi oly rémületet okozott, hogy nagyobb részük otthagyja mindenét s ba csak teheti, menekül más vidékre. A bátrabbak azonban már azon fáradoznak, hogy az üzleti életet helyreállítsák. És bizonyosra is vehető, különösen, hogy a művelt világ minden részéből százezrekre menő segélyadományok érkeznek, hogy a most még romokban heverő Délolaszországnak, pár év múlva újra éppen oly népes és virágzó városai lessnek, mint csak kevéssel előbb is voltak.

A földrengés okozta pusztulás- és romokról néhány képet bemutatunk olvasóinknak.

HIREK.

Gyászhir. Lenhartovics Károly hadnagy, a máramaros-szigeti 2. szakasz parancsnoka, január 14-én, életének 29. évében, hosszas szenvedés után, Máramaros-szigeten meghalt. A korán elhunyt tisztet, kinek baláláról a IV. számú csendőrkerület tisztikara külön gyászjelentést adott ki, január 16-án délután három órakor helyezték a máramaros-szigeti római katolikus temetőbe örök nyugalomra.

Bányakatasztrófák. A krassó-szörénymegyei Resiozabánya mellett levő Domán nevű község egyik bányájá-

ban, a hol bányalégrobbanás következtében a közel-múltban is 13 bányász vesztette életét, január 13-án délután öt órakor, ugyancsak bányalégrobbanás következtében, 12 bányász lelte váratlan halálát. Arányaiban és borzalmaiban messze tolszárnyalja ezen katasztrófát az a szerencsétlenség, a mely január 15-én a Veszprém megyében fekvő ajkai szénbányában történt, a hol a vizsgálat eddigi adatai szerint, a szellőztető készülék faburkolata, eddig még ki nem derített okból, tüzet fogott, a mi a menekülésre kényszerült bányászok között oly pánikot idézett elő, hogy a menekülés egyetlen eszközénél, a felvonónál egymást úgyszólván agyon tiporva igyekeztek, a 8—10 ember befogadására alkalmas készülékbe beszállani s a midőn a felvonókészülék tizedszer indult 14 bányásszal mentőutjára, abból két bányászt kiszorítottak, a minek következtében, mert a kiszorítottak a felvonó és a pillérek közé ékelődtek, a felvonókészülék is elakadt, elzárván ily módon a nagy mennyiségű fojtó füstnek elszálló útját s míg egy teljes órát igénybe vett fáradsággal egy másik felvonót útszereltek, 55 bányász halt meg fulladás következtében lenn a tárnákban, a kik közül huszonhatan a felvonó alatt egy csomóban lelték szörnyű halálukat. A szerencsétlenség áldozatainak hozzátartozóit az ajkai bányatársulat 4000 korona a vármegye közigazgatási hatósága pedig 1000 korona segélyben részesítették, a halottakat pedig a bányatársulatok temették el.

Egy garázdálkodó halála. Schwemmer Jenő, garázdálkodásairól ismert rovott multu egyén, január 9-én este kilencz óra tájban a szolnoki pályaudvaron garázdálkodva, a pályaudvaron volt bérkocsisokkal összekötözött és kést ragadva Hajnal József bérkocsis kocsijának bõrfedelét összehasagatta, majd a III. osztályú váróterembe vetődve az utasokat inzultálta. Tóth András szolnoki vasuti örsbeli szolgálatban álló ez. örsvezető a történeteket tudomásul véve, a garázdálkodó Schwemmert a vasuti örsraktanyába ákarta kísérni, Schwemmer azonban a laktanya kapuja előtt visszafordult s az öt kíséző Tóth ez. örsvezetőt megragadta, annak jelszínórját a vállszalaggal együtt léptette és zsebkésével felé egy döfést mért, a mit azonban Tóth ez. örsvezető a készen tartott forgópisztolyával kivédett, illetve felfogott és támadójára egy lövést tett, mely annak — mellén keresztülhatolva — rögtöni halálát idézte elő.

Ellenszegülés. Dobai Ferencz nagybecskereki városi örsbeli csendőr, január 11-én, éjjeli egy órakor szolgálatteljesítés közben, Plesz Péter ellenszegülővel szembe kardot használt, s azt bal kezén megviigva, sulyosan megsebesítette.

Kérélem. Morár Demeter lugosi örsbeli csendőr kéri bajtársait, hogy az 1905-ben a IV. számú csendőrkerülethez belépett és valószínűleg még mindig szolgáló Koszta László csendőr, esetleg már altiszt, tartózkodási helyét vele közölni sziveskedjenek.

«Parasztvilág». E cím alatt, mint lapunkban (múlt évi 47. szám) már jeleztük, Pálffy István örsvezető egy kötet elbeszélést adott ki Ez a könyv, mely a munkásosztály életéből ellesett, többé-kevésbé érdekes jelenségekről szóló 16 elbeszélést tartalmaz, rövid idő alatt a második kiadást érte el. Ára, bekötve 2 K 50 f. Bolti ára 3 K. Megrendelhető a szerzőnél: Székesfehérvárott.

KÜLÖNFÉLÉK.

A zsír olvasztásáról és eltartásáról. Ha zsinaton, szép színű és sokáig eltartható zsírt akarunk, a sertés zsinonát kétfelé kell osztani, mert kifogástalan zsír csak a szalonnából és a hájból van; a többi kövérségből kiolvasztott zsír, hosszabb ideig való eltartásra nem alkalmas, hamar megavasodik. A legálvalóbb zsírt mindig kiolvasztani. A szalonna és a hajt vagdalásukor arra is ügyeljünk, hogy bőr vagy húsdarabok ne vegyüljenek abba, mert akkor a zsír már hibás lesz. A zsírt olvasztuk ki vasedényben; azt mondják, hogy a rézűtben kiolvasztott zsír megavasosik. Csaknem tízelés és folytonos keverés mellett, anélkül a teperő pirosodni kezd, kinzedjük, zsírjából kinyomkodjuk és a zsírt kinyomkodjuk és a zsírt kitöltjük, de nem azonnal abba az edénybe, amelybe állni fog, hanem csak azután, mikor már leülepedett, megtisztult. Ha a kávéra fagyott zsírt a szabad levegőn lapáttal jól megverjük, hófehér színű lesz. Hogy a gondosan kiolvasztott zsír sokáig jó minőségben maradjon, szükséges, hogy alkalmas edénybe és helyre tegyük el. Igen sok zsírra faedényeket, hordókat használnak, kisebb mennyiségre cserépvagy bádlog edényeket és ezek jobban is őrzik meg a zsír tartósságát, mint a faedények. A zsírral telt edényeket olyan szorosan le kell fűdni, hogy a zsírhoz a levegő ne férhesse. Ennek okából a házi sztikégre több kisebb edénybe rakjuk el a zsírt, olyanokba, melyek két három hónap alatt kitűrnének. A zsír eltartására sokat határoz a hely is, mert rossz helyen jó edényben is megavasodik. A hely, ahol a zsírt tartjuk, legyen hűvös, szellős és száraz. Lehet az nemcsak kamra, hanem pince is, sőt télen a pultus is. A cserépes padlások a zsír eltartására nem éppen jók, mert télen nedvesek, nyáron pedig forrók.

A gummi ujjabb alkalmazása. Egy német vegyész nagyfontosságú találmányt adott át a forgalomnak. A találmány egy gummitalpat, melyet gépalapzatnak lehet használni olyformán, hogy a gummitalpat egyszerűen leszerel a számára gyalult fapadlóra, arra ráteszik minden megfordítás nélkül a legnehezebb vagy legkönnyebb gépet és a gép oly szilárdan áll a talapzaton, mintha erőn csavarokkal vagy ékekkel volna leerdősítve. A gummitalpatot minden irányban kipróbálták. Állították rá gőzgépet, villámmotort, gyorsan forgó fém-munkáló gépet, kőszórállványokat és az így beállított gép a legnagyobb fordulatszámánál se mozdult helyéről egy hajszálnyit sem. A találmány jelentősége szembe-ötölő; olcsó a drága talapzatok, költséges megérdemelték, a gép egy pillanat alatt felszerelhető, egyszerűen nagy idő- és pénztakarítással jár. Németországban társaságot alapítottak a találmány értékesítésére.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és

a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétsessék. Epp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

H. J. csendőr. 1. kérdés: Mi a különbség országhatár és államhatár között? Válasz: Államhatár csak ott van, a hol több ország egyállammá egyesült. Pld. Magyar és Horvát-Szlavon ország alkotják a magyar államot. E két országnak a külföld felé eső határa; államhatár, Magyarországnak Horvát-Szlavon ország felé eső határa pedig; országhatár. 2. kérdés: Mi a különbség a posta- és a postabüroknökség között? Válasz: A posta állami, vagy állami kezelés alatt álló hivatal, a mely levelek, pénzküldemények, értékek stb. korlátlan számban való felvételével, továbbításával és elszámolásával foglalkozik; a postabüroknökség pedig csak átvonatoló önálló számadással nem bíró közvetítő hivatal, a mely kisebb és a postától félreeső helyiségekben állítatik fel, egyszerűen és ajánlott levelek és kisebb pénzküldemények közvetítése czéljából. Budapesten azonban van több oly büroknökség is, hol kizárólag csak csomagok és ajánlott levelek adhatók fel. 3. Ausztrália külön államokra nem tagozódik, Jork félszigetből, Queenslandből, Új-Dél-Walesből, Viktoriából és Tasmaniából áll. A brit birtokokon a pénzegység a Sterling, egyebütt pedig a frank. Egy font sterling = 2403 K; egy frank = 94 fillér — 1 K árfolyam között váltakozik. 4. Mindaddig, a míg törvényesen oltváya nincs, nőnek tekintetik a mindazon jogokat élvezzi, mint minden más nő, akár együtt él a nejevel, akár nem.

P. J. őrszervező. Az őrsök könyvtára részére való könyvvásárlás a m. kir. belügyminiszterium, a csendőrfelügyelőség, a kerületi- és szárnyparancsnokságok hatáskörébe tartozván, hozzáink beküldött kérelmére ennél fogva nem intézkedhetünk.

V. J. csendőr. Temessziget. Élményeinek beküldött leírása nem közölhető. Nagyon mesésre vezetne, ha lapunkban minden hasonló dolgot közölni akarnánk.

A. J. »A furfangos káros« című közleménye nem eléggé érdekes és tanulságos arra, hogy közöltessék.

H. M. Hova gondol? Hisz az összejövetelek barátságos természetűek is lehetnek. A baptista vallás el van ismerve, abba áttérhet, a kinek tetszik. Ha azonban a ktkvk. 53. §-ába ütköző kihágásról venne tudomást, úgy tegye meg a hivatalos feljelentést.

Dunamenti. 900 koronát.

Cs. J. ca. ez. őrszervező. Főszolgabírói hivatal nem létezik. Van szolgabírói hivatal, melynek vezetője rendszerint főszolgabíró. A pecsétén is ez áll: Az n. . . i járás főszolgabírója.

F. I. Torvba van véve, hogy a jelenlegi egyenruhán változások eszközöltessenek, arról azonban biztosat még senki sem tud; kérdése korai.

N. J. 1. Addig, a míg befejezett tényekkel nem állunk szemben, nem lehet biztosat tudni; várjon türelemmel, idejekorán megtudja. 2. Nézetünk szerint alig; hisz ez a faluhelyeken bevett és megtört szokás, a mely ellen a közigazgatási hatóságok sem tesznek korlátozó lépéseket.

D. J. 1. Azt oktatója, vagy őrsparancsnoka is meg tudja mondani, forduljon ahhoz. 2. Értelmetlen.

Hajdubahház. Igen.

G. csendőr. Akár víz magával élelmiszert, akár nem, az óratöbbletre igénye van.

Vallásos. 1. Ne ezítálja a btkv. 370. §-át! Gondolja talán, hogy az »orgazdaság kihágás« lesz? Olyan nincs! 2. Véleményünk szerint igen.

B. M. 1. A mennyiben a folyó évben pályázat lesz hirdetve, azt mi is idejekorán közölni fogjuk. A pályázati hirdetményből a szükségeseket meg fogja tudni. 2. Nem; a betöltött 10 évi szolgálat után az alapfizetés 40%-a, minden további betöltött év után ehhez még 2%. 3. Reméljük igen. 4. 5. Kérdése még korai.

G. M. 1. Hogy elhiszik-e? embere válogatja. 2. Indíthat a ha vallomására megesküszik, meg is nyeri a pert. Ha nem igaz, miatt nem indíttatja meg ellene a btkv. 258. §-ába ütköző vétség miatt az eljárást?

Kiváncsi. 43 ik. Előreláthatólag igen.

Bartha. Kérdése még nem időseztű.

M. I. csendőr. A szorzás egyszerűbb.

Brucker Győző Nándor és Társa
 órás, ékszerész. **GVÖR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező leltételek. — Felületlen hoztessége kiszolgálása. Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

HIVATALOS RÉSZ.

Különítményfelállítás.

A m. kir. V. számú csendőrkerület balassagyarmati szürnyinek területén fekvő Zebegény községben 1909. évi január hó 8-án egy 5 főből álló különítmény állítatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértetett:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kollár Mihály járásörmester, mert úgy a saját, mint a szomszédos örskörletekben ismételt előfordult nagyszabású lopások tetteseit hosszas, észszerű és leleményes nyomozás során kiderítette s a tetteseket az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Nyilvánosan megdicsértetett:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy Sándor járásörmester, mert az utóbbi időben ismételt előfordult nagyszabású lopások tettesének hosszas, észszerű és fárasztó kinyomozásánál hathatósan közreműködött.

Előléptettek:

1909. évi január hó 1-ével:

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Köpecs György ez. őrmester *örmesterré*; továbbá

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Beslity Pál őrsvezető ez. őrmesterré;

Kercity Vazul; *Bikil János*, *Kiss András I.*, *Prunner Zsigmond* és *Róth János* ez. őrsvezetők *őrsvezetőkké*; végül

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Pongrácz Lajos, *Mátyás György*, *Barton József*, *Óvári Lúczár*, *Balog Ambrus*, *Turóczy József*, *Sárközi János*, *Orosz Mihály*, *Berai Gábor*, *Cseh József*, *Ivics Bertalan*, *Nagy Gábor*, *Bán Árpád*, *Gáspár Sámuel*, *Sándor Miklós* és *Fodor József*,

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Soltész István, *Kende Simon*, *Haller Mihály*, *Zsivics Mihály*, *Kovács Mihály*, *Kerekes Mihály*, *Tasnádi György* és *Huszányi Ferencz* csendőrök, csendőr ez. őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Szabó Lajos járásörmester 1908 decz. 26-án.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Lajos őrsvezető 1908 decz. 16-án, *Cs. Szabó Ferencz* őrsvezető 1908 decz. 20-án, *Sándor Gábor* ez. őrsvezető 1908 decz. 26-án és *Husz Jakab* ez. őrmester 1908 decz. 27-én.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Szendrei Ambrus és *Balogh Imre* csendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Paulik Mihály csendőr családi nevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi december hó 3-án kelt 143729/VI-a. számú engedélye alapján *Pálfi*-ra változtatta.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Krausz Péter ez. őrsvezető, családi nevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi november hó 18-án kelt 133793/VI-n. sz. engedélye alapján *Karácsony*-ra változtatta.

Fuchs Pál csendőr, családi nevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi november hó 17-én kelt 114686/VI-a. számú engedélye alapján *Füredi*-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Timár Kálmán ez. őrsvezető, *Dobos Francziskával*, 1908 nov. 28-án, Kiskunfélegyházán.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Orosz János ez. őrsvezető, *Molnár Juliannával*, 1908 decz. 19-én, Szentleányfalván.

PÁLYAZATOK.

Egy hivataloszolgalai állás a nagyszaboni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és román nyelv. Kérványok a nagyszaboni kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 3-ig.

Két iskolaszolgalai állás az orsz. m. kir. iparművészeti iskolánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és 4cs. és bodnár.

mesterség, vagy nyomdai munkálatok ismerete. Kérvények az orsz. m. kir. iparművészeti iskola igazgatójához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy irtóki állás a tspanfalvi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a tordai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 12-ig.

Egy hivatalozolgal állás a devcserei m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 120 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a veszprémi magyar királyi pénzügyigazgatósághoz 1909. évi február hó 10-ig.

Egy hivatalozolgal állás a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. 3 havi próbaszolgalat. Kérvények a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy irodakezelői gyakornoki állás a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy irtóki állás a budapesti kir. ügyészségnél. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 800 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a budapesti kir. ügyészséghez 1909. évi február hó 5-ig.

Husz hivatalozolgal állás. A m. kir. államvasutak igazgatóságánál: Tizennégy állás az északi főműhelyben; a kolozsvári, szeged-rókusai műhelyekben és a zimonyi iskolánál egy-egy állás és a debreceni műhelyben két állás. Fizetés 800 korona. Lakpénz 150—300 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgalat és a kinevezés elnyeréséig 2 korona napi bér. Kérvények a m. kir. államvasutak igazgatóságához 1909. évi február hó 10-ig.

Két laboratoriumi és két hivatalozolgal állás a kir. József műegyetemen. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Két évi próbaszolgalat. Kérvények a kir. József műegyetem Rectorához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy hivatalozolgal állás a kolozsvári Ferencz-József tudományegyetemen. Kezdő fizetés 600 korona. Lakpénz pótlékkal 360 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kolozsvári Ferencz-József tudományegyetem Rectorához 1909. évi február hó 20-ig.

Két hivatalozolgal állás a m. kir. belügyminiszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. belügyminiszterium elnöki irodájához 1909. évi február hó 6-ig.

Több hivatalozolgal állás a magy. kir. földmivelésügyi miniszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a magy. kir. földmivelésügyi miniszterium segédhivatali főigazgatójához 1909. évi február hó 28-ig.

Egy irtóki állás a vágsallyei kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nyitrai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 6-ig.

Egy irtóki állás a máramarosszigeti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgalat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a máramarosszigeti kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február 10-ig.

Két hivatalozolgal állás a m. kir. postatakarékpénztárnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgalat. Kérvények a m. kir. postatakarékpénztár igazgatóságához: Budapest, V. Hold-utca 4. sz. 1909. évi március hó 1-ig.

A magyar kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségénél két állomásmálházói, két váltókezelői állás.

Fizetés 800 korona; 150—300 korona lakkbér és természetbeni egyenruházat.

Minden állások a végleges kinevezés elnyeréséig megfelelő napi bérrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ny végzettség hiányában vasuti alizszi képesítő vizsga. Tíz havi próbaszolgalat. Kérvények a m. kir. államvasutak illető üzletvezetőségéhez 1909. évi január 30-ig.

Egy gépészi állás a budapesti kir. magyar tudományegyetem 1. sz. sz. szemészeti klinikájánál. Fizetés 1400 kor. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kazánfűtő gépkezelői vizsga. Jártasság villamos gépek és vetítő gépekkel való bánásban. Próbászolgalat.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a raktárunkon levő különféle képes és ifjusági iratokat, diszkötésű műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. Tüzben aranyozott jubileumi kereszték és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az orgazdák.

Irta: Virágh László csendőrszázados.

Ha a bűnösök gondolkozásmódját igyekezünk követni és céljaikat fürkészszük, könnyen megközelíthetjük lelki világukat, járatosak leszünk mint üldözők az általuk taposott ferde ösvényeken s a sötét utakon mintegy jobban tájékozódva bátrabban baladhatunk, hogy őket, kik álmunkban is mindig csak monokülnek, beérhessük és méltó helyükre, az igazságszolgáltatás kezeibe juttassuk.

Ha az idevonatkozó törvényeket ismerjük, nem nehéz kitalálni, hogy a vagyon ellen merényletet elkövető bűnösöknek legfőbb igyekezete az, hogy jogtalan anyagi hasznot szerezzenek bűnös uton.

Hiszen úgyszólván minden paragrafusból kéri, hogy a minősített cselekmények egyik főismérve a jogtalan vagyonszerzés.

Hu tovább kutatunk, rájövünk, arra is, hogy a jogtalan uton való vagyonszerzés csak akkor sikerül nekik, ha a lopás, rablás, csahia, sikkasztás stb. áran jogtalanul megszerzett dolgot, mint értéket a maguk szempontjából hasznosítani is tudják.

Mert abból, hogy valaki valamely dolgot ellop, elrabol, kials, vagy elsikkaszt, még nem okvetlen következik, hogy közvetlen anyagi hasznot is húzott, hanem csak az, hogy anyagi kárt okozott. A hasznosítás tulajdonképpen csak ezután következik.

Az ut ezután már egy második, barmadik személyhoz vezet a legtöbb esetben, mert a nélkül a hasznosítás majdnem ki van zárva.

Ez a második, vagy harmadik személy rendszerint az orgazda, a ki nélkül úgyszólván nem is képzelhető vagyonnelleni bűneselekmény.

Képzeljük magunkat csak egy pillanatra is a bűnös hajlamu ember helyzetéhe és kövessük lépten-nyomon az ily egyén gondolatmenetét!

Menten rájövünk, hogy ő a következő észjárással okozkodik: Tisztességes munkával csakis folytonos fáradozással lehet jutni gondtalan megélhetéshez, ha ezen megélhetés tartama hotekre, hónapokra szorítkozik is. Itakra, kártyára s egyéb szenvedélyek kielégítésére, melyek a rendszer életszükségleteken kívül esnek, rendszeresen nem lehet áldozni a rendszer munka melletti keres-

ményből, mert a tisztességes kereset szülte eredményt a rendszer életszükséglet követelményei is felemésztik s alig marad valami azon fölül.

De a munka rendszerint gyenge oldala is az ily egyénnek s mégis hangosan kiabál fülébe az életszükséglet és a szenvedélyek kielégítését célzó vágy s okozkodásra készvoti, melynek eredményekép leszűrődik amagy sem szilárd akarateréjének leküzdése mellett az a megállapodás, hogy van ut és mód, melyen és melylyel rövidesen lehet munka nélkül mindezen életszükségleteket és vágyakat kielégíteni.

A fő, hogy dolgozni ne kelljen! Egyszer kétszer feljajdul ugyan a lelkiismeret intő szava «ne tudd, nem igaz dologba ártod magad, rajtacsipnek s elveszted, a mi a legértékesebb: becsületedet».

Felülkerekedik a rossz hajlamok ördöge és kecsgett, hogy «hátha nem», «ügyesen fogom csinálni és soha rá nem jönnek» stb.

Az utóbbi kecsgettetés édesebb, kellemesebb, mint az előbbi intelem s emberünk a bűn ösvényere lép. Most már csak az utakat és módokat keresi és törlhetetlenül bizik abban, hogy sikerül.

Terveket eszel ki, hogy mit, mikor és hogyan hajt végre? s hamar rájön, hogy egymaga nem holdogul, mert ha élelmet lop, abból csak annyi hasznot lát, hogy egyszer jól lakik maga, esetleg családjá is, ha marad belőle valami, árulója lesz.

Ha ruhát lop, nem viselheti, mert meglátják rajta s elcsipik. Legjobb volna pénzhez jutni, mert azon mindent lehet venni, könnyű elrejtteni. De itt megakad. Hol van hát a sok pénz? Az bizony kevés helyütt van s tán az jut eszébe, hogy azt onnan, a hol bőven van, csak vér áran szerezheti meg. Ettől visszaretten s visszazutór gondolatban a tárgyakhoz. Hiszen az is pénz az or. Hiszen ha eladja, azért is kap pénzt s még sem oly nagy véték lopni, mint gyilkolni! De ki veszi meg?

Tehát kutatás után rájön, hogy valakire van még szüksége, ki törekvését elősegíti. Hamar megy azután a többi, lamer ő könnyűvérű embereket környezetébe, a ki lelkeró veszi egy kis haszonert a hánt. Hogyan? Neki is jut valami haszon belőle és hallgat érte. Nem lesz semmi baj!

Igy ölelkezik azután össze a két bűnös lélek s fogadkoznak, hogy nem lesz baj, csak meg kell tenni, de

Villamos és gőzörre berendezett gyár tólról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertekészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg Reményi legújabb képes szerekét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve köldék Budapestről, Király-u. 58. külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

vesz belőle haszon, nem kell dolgozni és mégis élünk, sőt ivásra, mulatozásra is telik.

Az út egyengetve van, csak alkalom kell rá, hogy a vagyont meg lehessen dézsmálni, sőt az ulku is meg van már, hogy minek mi lesz az ára, csak legyen a minél előbb legyen. Sőt elméletben ki lesz előre főzve az is, hogy mit tesznek a végből, hogy rá ne jöjjenek a turpisságra, hogyan fognak vullani, ha gyűm őri őket, tagadnak, ulibit igazolnak, a második pedig, a ki minden tervnek, minden védekezésnek az irányítója, már el van készülve, hogy a jóhiszemű vevőt fogja játszani s ha kell az elesett bűnöst még jobban a porba rántja, mint a hogyan az saját bűne súlyánál fogva esett abba.

100 esetből 75 esetben így készülnek elő a tervek, és az illetnek meg a vagyon elleni büntettek, s csak a többi 25 esetben esik meg, hogy a bűnös személye azonos a másodikéval is, azaz mikor a haszonhuzást is maga eszközöli a bűnös.

Mind a 100 eszt felette érdekel bennünket, esendőröket, de különösen kell hogy érdekeljen bennünket azon 75 eset, melynél az anyagi haszonszerzés csak a második, vagy harmadik személy közreműködésével lehetséges.

•Az alkalom szűli a tolvajt — egy igen jó, régi magyar közmondás, melyet kiegészít meg az •ott lopnak, a hol van — szólás-mondás.

Csupán a pénz az, melyet bárki mint egyenértéket fogad el és ad ki s az elelem tárgyai azok, melyeket azok élvezete által bárki hasznosítani tud, de ez utóbbiak jórészen értékesítés útján is hasznosíthatók.

Tehát nem eszélünk, hogy ha a hozzávetőleges számítás mellett 100-ból 25 esetre tesszük azon esetek számát, mikor a rabló, tolvaj, csaló, sikkasztó stb. büntetett a második, az orgazda nélkül boldogulni tud, mert a pénzt és előlmi eszközöket is részben idezárnítva, tudja csak önmaga hasznosítani, minden más egyebet azonban csak továbbadás útján, mások segítségével.

Ezekből most már kihámozható tehát, hogy a vagyon elleni büntesekelményeknél miért és mennyi szerepe van az orgazdáknak s nem okzerületlen rájuk terelni a nyomozó közegek figyelmét, mint olyanokra, a kik 75 esetben 100 esetből okozói a büntesekelményeknek s ütköző pontja az azon harcznak, melyet a vagyon elleni vétő bűnösök ellen folytatunk.

A legtöbb esetben a bűnös maga csak okozat, még pedig olyan okozat, melyet az orgazda, mint indítók előidéz.

Nem tudni, mi az oka annak, hogy a büntügyi nyomozásokról szóló statisztikai adatok szerint a felderített orgazdasági esetek az előfordult vagyonelleni büntesekelmények számával szemben viszonylagosan oly eredménytelenséget mutatnak fel akár a esendőrség, akár a rendőrségek statisztikáját vesszük szemügyre, de mindenesetre jó ennek az okait fürkészni.

Az arány alig tesz ki 10%-éket, pedig az orgazdák

üldözése és felfedezése egy oly jelentékeny oldala a megelőző szolgálatnak, melylyel csak az őrszáz bűnös hajlamu egyéneknek egyénekenkénti őrzése lenne mint ilyen arányosítható.

Tehát mi lehet az oka, hogy a siker még sem jobb?

A valószínűség részint abban keresendő, hogy a törvény azon kitétele — melyről tudja az orgazdáknak igen bő alkalmat nyújt a kibuvásra s igen sok mód van a jóhiszeműség bizonyítására, mg a nyomozó közegek igen nehéz feladata van velük szemben, mikor azt, hogy a bűnözésből származó ingó dolgot „tulva” szerezte meg, bizonyítani akarja.

Nem csakély szerepet játszik azonban a sikertelenségben az sem, hogy a telten megkerülésével a nyomozó közegek a felismeren felbuzdulva, elfeledve, hogy csak az okozat eszte meg, az ok kutatására időt és fáradságot nem fordít, vagy hogy nem ismeri fel a közbiztonság zavartalan fenntartásáért szerfelett akadályozó tényezőként az orgazdát, a ki nélkül ugyazólván nincs vagyon elleni büntesekelmény.

A mint már említettük aránylag 100—75 esetben van csak aktív orgazda, tehát a számok a statisztikákban nem is fedhetik egymást a legakereesebb működés mellett sem, de azt is figyelembe kell vennünk, hogy orgazda a tapasztalat szerint sokkal kevesebb van mint tolvaj, rabló, csaló, sikkasztó stb. együttevén s hogy a számok arányát ez is csökkenti.

Ha ezt tudjuk, rájövünk arra is, hogy a sok tolvaj sikkasztó, csaló, rabló stb. bűnösöknél kevesebb számban levő orgazda az oka annak a 75%-nyi vagyon elleni büntesekelménynek, melyet a bűnös hajlamu egyének elővetnek s rendszerint nem egy-két esetben, hanem a büntesetek egész sorozatában szerepelnek az egyes orgazdák mint indító ok és segítő eszköz, ugyanarra hogy sokszor egy orgazdára 8—10, némelykor 100 bűnösöt is esik, mely a vagyon ellen követeltet el.

Mindaz csak arra vall, hogy az orgazdák igen erős ellenfeleink s míg nem rendelkezünk legalább is annyi óbermeggel és agyforrtasággal mint ők, ők maradnak az erősebbek s hiábavuló lesz minden igyekezetünk minden fáradságunk a vagyon elleni büntesekelmények kézrekerítésében, mg az orgazdákat ártalmatlannokká nem tesszük, mert ők az alkalom együttel arra is, hogy a különben nem értékesíthető dolgok pénzzé váljanak a tolvaj, a rabló, a sikkasztó, csaló stb. bűnös kezében.

Az orgazdák kellő erőlylyel és okzereti eljárásul való üldözése nélkül úgy járunk, mint a meszebeli ember, a ki észrevéven, hogy a pénzcséjében lévő hordóból a bors folyik, a helyett hogy a hordó kinyitott csapját zárta volna el, a kifolyt bort igyekezett fölmereni, mindunt az egész hordó kiürült.

Ha már tudjuk, hogy a mesere vonatkoztatva az orgazda a csap, melyet, hogy a további kárnak, gonoszságnak elejét vehessük, kell elzárni, igyekezzünk az

A legjobb órák,

legszebb órák, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JANOS

művésznél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Aranyezék ingyen!

eredményhez rövidebb uton vezető eljárást választani s az orgazda káros működését tegyük lehetetlenné.

Hogy az orgazdához lérközni tudjunk, mindenestre immernünk kell gyenge oldalukat s az ezen bűnös üzelmekből folyó jellemtulajdonságukat. (Végre kov.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A gyászszövetség hűsvét.

Irta: Mátyás Miklós törzserőmester.

Kaligáro Viktor olaszországi és Stupieza Ferencz karintiai lakosok, mint munkavezetők, az egerputnoki vasút-építésnél dolgoztak. Ott érte őket az év tavaszán a hűsvét ünnepe. F fiatal emberek lévén, a két napon ünnepet nem akartak a vasút melletti munkástanyán tölteni. S miután nem volt a közelben élénkebb forgalmú község, a legközelebbi Sajóvárkony községbe rándultak be.

Sajóvárkony egy kis község Borsod vármegye északnyugati részén Bónaszőlőt lakosága 2-3000-re tehető. Nincs benne semmiféle nevezetesség. Alig található fel a térképen is s ha ott nem volna a töle mintegy 2-3 kmnyire levő Ózd községben a rimamurányi vasgyár 5-6000 munkásával, talán hirt s hallanánk róla. Így azonban, mivel a bevándorolt munkásság nagyrésze is ott vett lakást, elég élénk forgalmú élet van benne s mintegy külvárosát képezi Ózdnak.

Ebben az évben, egy ránk, esendőrökre nézve elég szomorú eset révén, többször emlegették a hírlapok is. Ez év január havában ugyanis a sajóvárkonyi határ közelében gyilkolták meg Galuba József esendőrt, a ki az ózdi órától kirendelve személyfedezeti szolgáltra, a rimamurányi vasgyár egyik kiküldött fedezetére s közben rublógylkoság áldozatává lön. Az esetet és az ügy nyomozását annak idején, a Csendőrségi Lapok 10. 11. számában részletesen közöltük is.

Tehát — mint említém — ide jöttek be Kaligáro Viktor és Stupieza Ferencz ünnepi szórakozásra. Az időt az első napon korezmáról korezmára járva elég kellemesen töltötték Este pedig, úgy éji 11 órájáig, kávéházban időztek. Ekkorra már az egész napon át elfogyasztott különféle italoktól alaposan megittasodtak. Különösen Stupieza volt ittasabb. Annyira azonban mégse fogott rajta az ital, hogy ne tudott volna magáról Sőt annyira eszenél volt, hogy a kávéházból való távozásuk előtt, midőn a fogyasztottak árát kifizették, a nála maradt 180 K készpénzt, többek előtt, a kevésebb ittas Kaligáronak adta át. Ezután elindultak, hogy a vasuti munkástanyánra mennek.

Azonban az éji ittlóság észre tértette őket. S mivel nem látták tanácsosnak a kötes hitonságú utomlon éjnek idején elindulni, vagy talán a kávéház ájjeli tündérei csalogatásának nem tudtak ellenállni, elég az hozzá, hogy a kávéházhoz tartozó szállodában maradtak s ott aludtak egész éjjel. Sőt annyira megletszett nekik a kiközség nyújtotta szórakozás, hogy még az ünnep másodnapját is ott töltötték, az előző naphoz hasonlóan éjjelig való italozással. Ekkor azonban tanyájukra indultak.

De a két napi mulatozás se tudta őket megfosztani a meggondolt előrelátástól. Amint tehát észrevették a

község vége közelében, hogy jönnek utánok, bár nem tudták, hogy kik és miféle szándékkal jönnek, mégis bekopogtattak a széles házak egyikébe s szállást kértek s nagynehézzen kaptak is. Erre a három kísérő, a kik éppen a két munkavezető kirablását tervezték, visszatért.

Kaligáro és társa hajnali 3 óráig pihent a bérelt szálláson. Ekkor utnak indultak, hogy még idejekorán ott legyenek munkásaiknál. De csak Stupieza jöbetett oda. Kaligarót utközben lelőtték. Alig hagyták el ugyanis a községet, észrevették, hogy pár száz lépényire két egyén jön utánok. Ez fel se tűnt nekik, mert a falusi embereknek ily korán való munkába menése előttök se ment ujdonság számba. Sőt még arra sem lettek óvatosabbak, mikor az egyik kanyarodónál haladva, lövést hallottak magok mögött. Pedig a lövés nekik volt szánva, de szerencsére nem találta egyiküket se. Minden óvatosság nélkül haladtak tehát tovább. S már a sarkukban lépegettek a gyilkosok, ők meg hátra se tekintettek így történhetett aztán, hogy a két tettes megközelítte őket, egyikük hirtelen oly erős ütést mért hátulról Stupieza fejére, hogy az eszméletét veszítve földre esett. Kaligáro nem vesztette el lelékjelenlétét erre a hirtelen jött támadásra. Néhány lépényire hirtelen előre futott s előrúntva forgópisztolyát az őt követő támadókra rálőtt. Lövése nem talált. Legalább annyira nem, hogy a támadók valamelyikét hurezképtelenné tette volna. Többet pedig nem löhetett, mert a következő pillanathban a támadók egyike vadászfegyverből hasba lőtte. Erre a földre esett.

A két tettes azonnal rárohant, hátára fordították, zsebeit kikutatták, pénztárczáját s egy özlábnyelű kését elvették, ezüst zsebróáját lánczostól a mellőnyről letépték s mindezeket magokhoz véve, elmenekültek. Kaligáro s művelet alatt nem volt eszméleténél.

Mielőtt a két tettes ekként végezhetett volna Kaligárral, Stupieza magához tért. S a mint meglátta, hogy mi történt Kaligárral, miután nem volt nála a botjánál egyéb védelmi eszköz, nem mert annak segítségére menni, sőt még a közel községbe sem sietett a lakoságot értesíteni, hanem ijedtében úgy elszaladt a közeli erdőn keresztül a vasút melletti munkástanyára, hogy azt se tudta, merre és hogy jutott oda. A tettesek nem is üldözték, mert mire észrevették távozását, a menekülő már oly messze járt s különben is már virradni kezdett, hát nem találtak tanácsosnak üldözöbe venni. Hazatértek ők is.

Röggelre kelve a járókelők megtalálták a vérében fetrengő Kaligarót. Még élt s esetét elbeszélte a körültre levőknek. A római hír hamarosan elterjedt a községben s csakhamar értesült róla az ózdi járőrpáncsnokság is.

Feljes látván ózdi járőrmester, kinak a Galuba esendőr gyilkosának kinyomozásában is oroszlánrésze volt, az értesülés vétele után, az óra országos legényiségével azonnal a helyszínére sietett és Kaligarót kikérdezte. Ez mindent elmondott neki, a mit már fentebb részleteztém. Sőt azt is állította, hogy ha névleg nem ismert gyilkosait szembeálltatók vele, foliamernő őket, mert — mint mondá — arcukat és ruházatukat, midőn szembeállított velők, jól megfigyelte.

Ezt azonban csak a már air szélén álló haldokló végső reményességének lehetett tekinteni, mert hiszen semmiféle olyan ismertető jelet nem tudott mondani a gyilkosokról, vagy azok ruházatáról, a miből azok kiletéte csak következtetni is lehetett volna. Különben is csak

Ha fáj a feje

ne tetovázzák, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkosabb migrént és fejfájást elűntesztja. — Ár: K 1,20. — Kapható minden gyógytárban, Készít: Beretvás Tamas gyógygye és Tispesten. Orvosok által ajánlv. Három doboznál ingy. postai szállítás.

pár pillanatig és a derengeni kezdő gyenge hajnali világozásnál látta őket, tehát feltételezni sem lehetett, hogy szembesítés esetén is rájuk ismerhetett volna.

De a szembesítés már a miatt so történetelt meg, mert mire Fejös járásörmester abban a roményben, hogy Stupicza talán többet tudhat, azt felkoreste és kikérdezte, Kaligáro délelőtt 10 órára meghalt. Ekkorára pedig a minden nyom és a részletek bővebb ismerete nélkül, csupán következtetések alapján nyomozó csendőrség, a tetteseket nem kerithette elő. Annál kevésbbé, mert Stupicza még annyi felvilágosítást so tudott adni a tettesekre nézve, mint Kaligáro. Sőt az eset okozta ijedségreknek, még kikérdezőekor is annyira hatása alatt állott, vagy talán a fejére kapott ütés következtében gyengült meg annyira az emlékező tehetése, hogy egyes részleteket is alig lehetett tőle kivenni. Ennél fogva a csendőrségnek, a gyanúsítottakat illető legkisebb adat, nyom vagy bűnjel nélkül kellett a nyomozást megkezdnie.

Fejös járásörmester mindezek daczára nem retent vissza a nyomozás nehézségeitől. Már csendőr korában is szolgált Ózdon a mint járásparancsnok is jó idő óta ott működik, minélfogva személyismérete a lehető legkiterjedtebb. Ismeri úgy az ózdi, mint a sajóvárkonyi bennszülött lakosnagot, és mivel többnyire a gyárak körül teljesítenek szolgálatot, nagyjohrészét a folyton változó gyári munkásokat is.

Van egynehány közártalmú nyilvántartva az óráon, ezek közül tehát négy-ötöt, akiket t. i. elég elvetemedetteknek talált a szóbanforgó büntett elkövetésére, azonnal őrizet alá vett. Ezek egyike volt Molnár Antal József, korához képest még elég fiatal, de betörésekért és rablásért már három ízben büntetett sajóvárkonyi lakos is, a kire legjobban gyanakodott. Azután megkezdte a nyomozást.

Első sorban azokat a kocsmákat és kávéházakat vette sorba, a hol sértettek két napon át mulattak, és annak a háznak a lakóit kérdezte ki, a honnan az eset reggelén elindultak. Ez utóbbiak elfogadhatóan igazolták alibi-jüket mindannyian. Pénzt nem láttak sértetteknel, csak éppen azt az egy korona busz fillér, a mit a szállásért fizettek. A kocsmárosok pedig jóformán azt se tudták megmondani, hogy az ünnep alkalmából náluk volt sok munkás közül sértettek kikkel mulattak vagy társalogtak hosszasan. Ottlétük alatt nem vezekedtek senkivel, huzagotuk tehát nem lehetett. Különben is teljesen kizártnak látzott, hogy bennszülből követlék volna el a tettet, mert a körülmények kétséget kizárólag azt igazolták, hogy a tetteseket rablási szándék vezette.

Annyit azonban a kávéháztulajdonos feleségének bemondásából mégis megállapíthattak, hogy mikor Stupicza a 180 K-t Kaligáronak a kávéházban átadta, a kávésné az ablak alatt látta állani és beszélkedni Molnár Antalt Józsefet egy másik ismeretlen fiatal munkással. Majd félrébb az udvarra buzódtak a ott valamit suttogtak egymással. A kávésné rájuk is szólt, hogy mit keresnek ott a mért nem jönnek be, de ezek a késői időre hivatkozva eltávoztak.

Egy másik kocsmáros, az ugynevezett szövetkezeti kocsmá tulajdonosa pedig orra emlékezett, hogy az ünnep második napján, este tíz órájában, a külön bejáraton jött be Molnár a kocsmába, a mi akkor fel se tűnt neki és csak keresztül ment azon a különszobán, a hol sértettek mulattak, de sem ott, sem az ióban nem rendelt semmit, hanem azonnal távozott. S neki úgy tetszett, mintha valakit keresett vagy meghígyelt volna.

De mivel senki után nem kérdezősködött, szó nélkül hagyta továbbmenni.

Ezek mind oly csekélységek, a miik a gyanút növeltek ugyan Molnár ellen, de mugukban véve bizonyítéknak mitsem értek. Molnár nem is tagadta, hogy a jelzett időkben és helyeken megfordult, de hát mint legényember, csak mulató barátai után kutatótt a mivel egyik helyen se találta őket, nem ment be, illetve nem maradt ott. A kávéháznál vele volt fiatal munkás nevét nem tudta megmondani, mert — mint mondá — az nap este találkozott vele először az utcán a a kávéházról távozva el is váltak egymástól. Tehát még látásból sem ismerne föl.

A többi őrizet alatt levők mindannyian elfogadhatóan igazolták alibi-jüket az is, hogy az ünnepek alatt Molnárral sohasem voltak együtt, ezeket tehát a járásörmester elbocsátotta.

Molnár ezek után alapon lesti vizáglat alá vette a járásörmester. Ennek során nevezett bal keze szúrán, a kézfej tövétől minlegy négy-öt cmnyire felfelé, egy új sérülési nyomot fedezett föl. Ezt a ruhá eltakarva, azért nem vehette előbb észre. Orvossal megvizsgáltatván, az azt állította, hogy a sérülés csak lövéstől származhatott úgy, hogy a lövedék a kar hajlító (belső) oldalát csak felületesen érintvén, keresztül haladtában a kar egész szélességében, a bőrön és az általa levő lágyrészekben — az izmokat nem érintve — vájatomszerű sérülést okozott. Ezenfelül nevezett inge eleje körülbelül gyermektényérnyi területen véres volt.

Ez már súlyosabb gyanúk volt Molnár ellen, a mennyiben feltételezhető volt, hogy a sérülés a Kaligáro lövésétől származott. S az orvos is oda nyilatkozott, hogy a sérülés megfelel a Kaligáro pisztolyában talált lövedék nyomának.

Molnár azonban mindezek daczára tagadta a tett elkövetését és azt állította, hogy az ünnep első estójén a szövetkezeti kocsmából távozó gyárimunkásokkal együtt lévén, azok egyike lövöldözött, a mikor ő figyelmeztette, hogy azzal hagyjon föl, mert felkelheti a csendőrség figyelmét, az daczozan még egyet lőtt, mely véletlenül az ő kezét érte. Ezt észre véve mindannyian elmenekültek a ő egyet sem tud közülök megnevezni, mert nem ismerte őket.

Fejös járásörmester kétségemek találta Molnár bemondását, de azért terbe vette, hogy kinyomozza a lövöldözöt. Ezt közölte is Molnárral. Nem tudni mi okból, talán erről az oldalról felfedezéstől félt Molnár, vagy más ok késztette rá, de még mielőtt a járásörmester a nyomozást ez irányban megkezdhetette volna, visszavonta állítását és azt adta elő, hogy az ünnep másodnapján egy előtte ismeretlen munkással az erdőben volt a a mint ez forgópisztollyal madarakra lövöldözött, őt véletlenül meglőtte. A gyári munkást nem ismeri, de úgy emlékszik Sz-szel kezdődő neve van. Ez állítás mellett meg is maradt. Az inge elején talált vérfoltot a karján levő sérüléstől eredetnek állította, a mi hihető is volt.

A járásörmester ennélfogva előbb a községházán érdeklődött az Sz. betivel kezdődő nevek után a összeírván az ilyen neveket, felsorolta Molnár előtt. Ez a Szanyi név említésénél odanyilatkozott, hogy olyanforma hangzón a szóbanforgó gyári munkás neve is.

A községi előjáróaktól nyert értesülés szerint csak ugyan volt a Szanyi József nevű legény, egy özvegyasszony fia a az tényleg gyári munkás volt. De véleménye

Brucker Győző Nándor és Társa
 órás, ékszerész. GYŐR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzéke-mel. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztoságes közölgetés. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Felvontás a starthoz.

Indulás a starttól.

Tél a Tatrán.

nyük szerint, arról nem volt feltételezhető, hogy a büncselekményben részt vett volna, mert — mint mondák — nem hogy büntetve lett volna, de még bünvádi kereset alatt sem állott soba.

Fejes járásörmester mindezek daczára elhatározta, hogy ha egyőbért nem is, de hogy Molnár állításának mibenállásáról meggyőződtesse magát, felkeresi és kikérdezi nevezettet. El is indult a gyár irányába, de mivel nevezett szülei lakása útbaesett, jónak látta ott házkutatást tartani abban a feltevésben, bátha ott valami bűnjelét találna, a minek a kikérdezésénél hasznát vehetné.

A házkutatás közben előbb egy kétesövű vadászfegyver került elő, melyről alapos vizsgálat mellett megállapította a járásörmester, hogy kevés idővel előbb mind a két csővéből lötték. Miután a gyilkosságot vadászfegyverrel követték el a megállapítottak szerint a tettesek két lövést tettek, bár az anya nem tudott róla, hogy fia a fegyvert használta volna az ünnepek alatt, Fejes járásörmester mégis őrizet alá vette, aztán tovább kutatott.

A mint így az egyik ládában levő ruhák között kutatót, előbb egy pénztárca akadt a kezébe. Tartalmát megvizsgálván, 52 fillér aprópénz és két darab Kaligáró Johanna Olaszország címére kiállított pénzesutalványról szóló feladóvevény volt benne. Tovább kutatva előkerült az özlábnyelű kés és az ezüst zsebóra a lánczeczal együtt. Ez utóbbinak hiányzott az a karikája, melyet a Kaligáró mellénye gomblyukában találtak. Mindezekről az anya, mint állította, nem tudta, hogy kerültek oda.

A talált bűnjelkekből kétségtelenül bizonyosra vette a járásörmester, hogy a rablásból származnak. Ennélfogva összezsomagolva magához vette a egy esendőrt a család őrizetere hagyott, nehogy kerülő uton fiukat értesíthessék, ő pedig a bizalmi egyénekkel és az utközben talált járási főszolgabíróval a gyárba ment. Nehogy a keresett Szunyi József, míg ő behivatja, valamiképen értesüljön a dolgról, megszökhessek, az igazgató hozzájárulásával, a mester vezetése mellett, egyenesen a műhelybe ment a a mitsem sejtő munkálat elfog a, megbilincselte a az igazgatói irodába kísérte.

A legény eleinte tagadott mindent a tiltakozott elfogása ellen. De a bűnjelke felmutatására megtörtén valotta be, hogy ők ketten Molnárral követték el a gyilkosságot, még pedig előre megfontolt szándékkal, a következőképen:

Az ünnep első estéjén éppen akkor mentek a kávéházhoz, mikor Kaligáró és társa fizettek. Az ablakon át látták, hogy Stupicza a 180 K-t Kaligárónak átadta. Molnár ekkor célzatosan megjegyezte, hogy ezeknek van pénzüik, jó lenne őket kifosztani. További rábeszélésre ő is beleegyezett a tervbe vett rablásba. De mert a két munkavezető nem ment el a kávéházból, nem hajthatták végre a tervüket akkor, hanem Molnár ajánlatára abban állapodtak meg, hogy másnap is — ha ott maradnak — figyelmével kísérik őket a amennyiben éjjelre is ott maradnának, rájuk lennek a község alatt a a rablást végrehajtják.

Molnár tehát másnap egész napon át figyelmével kísérte a két mulatozót. Mikor pedig este 10 óra tájban még a szövetkezeti kocsimában találta őket, biztonra vette, hogy az éj folyamán mennek haza, mert hogy reggelig ott maradjanak, kétséges volt előtte.

Értesítette is erről Szunyit. És mivel a kirabolni szándékolt két egyén erejére való tekintettel nem látták teljesen sikeresnek a rablás végrehajtását, nehogy

kudarczot vallhasannak, V. M. nevű hajóvárkonyi cigányt is beavatták tervükbe. Így aztán bármán követték az éjszátájban elindult két egyént mindaddig, míg azok — mint fentebb is említettem — a község szélén szállást vettek magoknak éjjelre.

Tervük ekkor sem sikerülvén, teljesen lemondtak róla és hazatértek. Mikor azonban a cigány elvált tőlök, Molnár rábeszélésére mégis elhatározták, hogy hajnalban meglesik a két embert a ha másként nem sikerül, gyilkosság mellett is kirabolják őket. Ehhez Szunyi még este előkészítette a fegyverét. Molnár pedig, hogy el ne aludjanak, arra vállalkozott, hogy egész éjjel ébren maradjon.

Következő hajnalban Molnár csakugyan felköltötte Szunyit a ez fegyverét magához véve a község felé indultak. A házban, hol a két munkavezető aludt volt, ekkor — hajnali két-három óra között — már világosság volt és az ablakon át kiletek, hogy azok éppen öltözködtek. Kisiettek tehát a község széléhez nem messzire levő kápolnához és Molnár, kínél semmiféle ütő vagy sértő eszköz nem volt egy zsebkésen kívül, egy jókora akáczfodorongot vágott magának a így varták a két embert.

A két munkavezető sietve gyanutlanul haladt el a kápolna előtt. A két tettes csakhamar utánok iramodott a mikor 30—40 lépésnyire megközelítették őket, Szunyi Molnár rábeszélésére, egy lövést tett Kaligáróra, mert azt hitték, hogy a pénz még mindig annál van. De mert a két előttök haladó éppen a lövés pillanatában kanyarodott el egy domb alá, a lövés nem talált, sőt azok figyelmét még fel sem keltette. Ennélfogva teljesen gyanutlanul férközhetek a baladók közelébe és Molnár egy jólirányzott erős ütással Stupiczát a földre terítette. Mikor pedig Kaligáró önvédelemből rájuk lött a Molnár bulkozét eltalálta, nehogy többet löbessen, Szunyi hasba lötte. Aztán kifosztották.

A zsákmányban azonban csalódtak. És pedig azért, mert — mint Stupicza bemondta — Kaligárótól az ünnep másodnapján visszakérte a pénzt a így mindössze 52 fillért a a már említett tárgyakat találták nála csak.

Az elvett tárgyakat azért adtu át Molnár Szunyinak, mert tudta előre, hogy ő mint rovtolmultu mindjárt gyanuba jön a könnyen megtalálhatnák nála. Később, majd ha az ügy feledésbe merül, a rablott holmikon megegyeznek.

Az ezek szerint teljes beismerésben volt Szunyit Sajóvárkonyba kísérte a járásörmester a Molnárt vette kikérdezés alá. Nem sokáig kellett vele hajlódni, mert a mint a bűnjelkeket meglátta, mindjárt tisztába jött a helyzettel a beismerő bűnösségét.

Még csak azt kellett volna kideríteni, hogy hova lett a Kaligáró 30 koronája. Ez ugyanis azt mondta a járásörmesternek, hogy gyilkosai tőle 30 K-t vettek el. Ezt azonban mind a két tettes tagadta a azt állították, hogy a tárczában az 52 filléren felül semmiféle más pénz nem volt. S abbéli védekezésüket, hogy ha nálok volna ez az összeg, éppen úgy bevallanák mint a cselekmény elkövetését, még a helyszínén volt vizsgálóbíró is elfogadta, annál is inkább, mert Stupicza se tudta, hogy volt-e és mennyi pénz Kaligárónál az eset idejében; — továbbá, mert a két feladóvevény szerint is nagyobb összeget küldött haza nejenek; és, mert a két napi mulatozás is sokba kerülhetett. A 30 K utáni nyomozást tehát abbahagyták a a vizsgálóbíró a tetteseket azonnal magával is vitte.

Az ekként teljesen tisztázott ügy bírói vizsgálata nem

Felfordult a szán.

Heverészás a hóban.

Téli a Tátrában.

is soká tartott a főtárgyalás befejeztével egyenként 12—12 évi fegybüzra ítélte vádlottakat a miskolci kir. törvényszék.

Féjes járásörmester élénk bizonyítékát adta eme ügy nyomozásánál, hogy őrsze területén a legkiterjedtebb személyismerettel rendelkezik. Tudta, hogy a nyilvánartott közártalmu egyének közül kit lehet képeznek tartani ily súlyos büntett elkövetésére. S ezenfelül annyi ügyességgel és — mint látjuk — oly sikeresen vezette a nyomozást a snját őrscheli és a járása területéről is berendelt összesen mintegy 12 főnyi legénységgel, hogy mire a törvényszéki vizsgáló bizottság ténykedését befejezte, már a kész eredményt jelenthette nekik.

Igaz, hogy a még kevésbé rafinált Szanyi bűnözőn is beismerő vallomást tett. De ez is a járásörmester abbéli ügyességének tulajdonítható, hogy a gyanúsított elé nem akorván üres kézzel menni, a községi előjáróság jó véleménye és Szanyi büntetlen előléte dacára, házkutatást tartott nálok, mielőtt még a gyanúsítottat elfogta volna a az ekként beszerzett bűnjelk felmutatásával hamarosan beismerésre bírta terhelte.

Bőhase ajánlható tehát eléggé a csendőrnek, hogy működése területén, amennyire csak teheti, minél előbb személyismeretet szerezzen; nyomozásoknál minden lépést a helyes következtetések alapján megállapított irányban tegyen meg, mert csak így teljesítheti szolgálatát eredményesen.

KÉPEINKHEZ.

Téli a Tátrában.

A Táttra, ez a svájci havasokhoz hasonló vadregényes, magyar vidék, hovatovább télen-nyáron egyformán látogtatt helye lesz országunknak. Most is, mikor méteres, sőt ennél is vastagabb hóréteg fekszik a gyönyörű fenyvesek koszorúza bérceken, mikor az ember azt hinné, hogy talán élet sincs e hóval borított erdő-hegyes tájon: állandóan főuri látogatók, a sport különféle nemei iránt érdeklődő hölgyek és férfiak jókedvű zajától hangos az egész Táttra vidéke. Mióta ugyanis vállalkozó szellemű egyének hazánk természeti szépségeiben hővelkedő vidékeit a köztük a Táttra vidékét megközelíthetővé tették és kényelmes szállók állnak a látogatók rendelkezésére, Táttralomnic télen is kedvenc kiránduló helyévé lett a főuri világnak. A főhercegek és a magyar főuri világ, sőt nem ritkán külföldiek is felkeresik, hogy itt hóroljanak a tündező és szívet-lelket vidító újabb és újabb téli sportnak. Egyik csoport szánkázik, a másik a *toboggán*-, *bobsleigh*-, sőt sporterneket üzve, hidegtől pirosra festett arccal, hangos jókedvvel siklanak végig a csillogó fehérrávon. A jelen számunkban közölt képekben több ilyen sportoló csoportot mutatunk be olvasóinknak.

HIREK.

Koholt rablás. Millák Vilmos, az osztrák-magyar államvasut társaság románbogaáni uradalmának erdőmestere, január 9-én arról értesítette a németbogaáni

örst, hogy aznap délután két ismeretlen egyén, a társulat pénztárhelyiségébe behatolva, a munkások kifizetéséhez előkészülő Péter Ernő társulati pénztárnokot megkötözte, megverte és ismeretlen mennyiségű pénzt elrabolva elmenekült. A helyszínén megjelent csendőrrjárőr a bevezetett nyomozás során megállapította, hogy a rablás híre koholt volt és azt Weinberger Lajos társulati számvivő és Péter Ernő pénztárnok, az általuk hosszabb időn át, mintegy, 15,200 korona összeg erejéig elkövetett sikkasztás palástolására osztelték ki. Tervük azonban, — a mint azt a következmények igazolták — a csendőrrjárőr őhersége következtében meghiúsult a találékonyságuk eredményét a hűtlen tisztviselők közül, a már beismerésben levő Péter Ernő pénztárnok, a lugosi kir. ügyészség hörtönében vírja.

Bányász sztrájk. Sopron megyében a brennbergbányai készénbánya 750 bányásza január 14-én béremelés és a velük állítólag méltánytalanul bánó főmérnök áthelyezésének követelésével, sztrájkba lépett, a mi az üzemenek $\frac{1}{4}$ részbeni szünetelését vonta maga után. A bányatársulat nevében a Budapestről kiküldött, központi bányabiztos a — különben nyugodtan viselkedő sztrájkolókkal tárgyalást indított, a minek eredményeként, a sztrájknak mielőbbi megszüntetése várható. A rendet Liszta József járásörmester, soproni járásparancsnok hatodmagáva tartja fenn.

Ellenszegülés. Csót veszprémmegyei községben Tóth Lajos csendőr, január 18-án, Nagy János csóti lakos ellenszegülő ellen szuronyfegyvert használt és azt könnyen megsebesítette.

Farsang. A budapesti csendőr altisztikar, folyó évi február hó 1-én, a csendőr laktanyában levő tisztársalgó helyiségeiben, táncszal egybekötött, zártkörű társas estélyt rendez.

A házinyultenyésztésről. Lapunk hasábjain már többször volt szó a házinyultenyésztés előnyeiről. A házinyultenyésztés az állattenyésztés legjövődalmozóbb ága. Egy bak és négy anyanyul egy nagy családöt képes egész éven át bussal ollandni. E mellett az az előnye, hogy városi lakásban is elhelyezhető egy-egy ladában. Eltartása úgyszólván mibe sem kerül, mert konyhai hulladékon is élél. Tehát nem csak gazdaembernek való tenyésztése mellékágazatul, hanem az ipari és gyári munkások, valamint a szellemi munkások is eredményel foglalkozhatnak tenyésztésével. Tenyésztésének népszerűsítése érdekében Aussenberg János tanár, a ki egy évtizede foglalkozik a nyultenyésztéssel saját telepén a Nyultenyésztő Mintatelepen, „Házinyultenyésztés és Értékesítés” cziműn (Csillag-hegyen, Budapest mellett) szaklapot ad ki, a melynek főmunkatársa Andrásovich Géza nyulügyi előadó, a ki az országnak egy teljes tenyésztő generációt nevelt tollávvil. A lapnak kiadóhivatala ingyen oszt tenyésztőnyulakat, csak azt köti ki, hogy az utódekből egynéhány visszaosztalassék. A lap előfizetésének ára egy évre négy korona, fél évre két korona.

Aki **ASTMA**

nehéz légzésben szenved, kik a fulladás miatt feködni és aludni nem tudnak, lábuk dagadt, léposókat alig tudnak hágni, mert megáll a légzésük a azal szívdobogásban szenvednek, a melegeit stig bírják, annak egyedüli megmentője a számtalan hálalóval által megköszönt Astma elleni szer. Ezen szer rövid használata után a szív rovidebben működik, legrovidebb idő alatt könnyebbülés áll be a annak hosszabb használata után majdnem teljes a gyógyulás.

Rendelőkör életkor megkötés nélkül. Egy nagy doboz ára 9 K. Az összeg előleges beküldése esetén bérmentve szállítja Balla Sándor gyógyszerháza Hódmezővásárhely, 200. szám.

Sportolás kettős bobon.

Tél a Tátrában.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mennyit dohányoznak az egyes nemzetek? A dohányfogyasztás statisztikája, a melyet most hoztak nyilvánosságra Franciaországban, igen érdekes adatokat tartalmaz arra vonatkozóan, milyen mértékben hódol XVI. Lajos nemzete a nikotin élvezetének. 1907-ben 39.900,000 kilogramm dohány fogyott el Franciaországban, a melynek értékét, 506.400,000 frankot egyszerűen a levögőbe fújták Marseilletől Ruonig. Az állam, a mely a monopóliumot a kezében tartja, évenként 386 millió frankot keres az emberek tüstől szonvedelmén. Eme statisztika alapján könnyen megállapítható, hogy Franciaországban egy emberre egy kilogramm és tizenhárom gram dohány esik a ezért a dohányos francia tizenhárom frankot fizet. A francziák ezért korántsem a legerősebb dohányosok. E téren a hollandok állanak az első sorban, a kik fejenként három kilogramm és 400 gram dohányt fogyasztanak. Utánuk következnek az amerikaiak, évi két kilogramm és 110 gramnyi fogyasztással. A harmadik hely a belgáké egy kilogramm 552 grammal. A németek a negyedik helyen állanak. Fejenként nem szívnak többet, mint egy kiló 485 gramot. A magyarokra fejenként egy kilogramm 350 gram esik, a norvégek egy kiló 335 grammal szerepelnek a névsorban. A kanadai egy kiló 60 gramot szí. A legkevésbé dohányoznak a spanyolok. Ezeknél a fejenkénti fogyasztás nem több 575 grammnál.

A ló hűsége. Egy belga sportújság különös történetet mond el két kiszolgált versenyparipáról. Bruxelles mellett a tervuereni versenyistálló Mazawattee nevű versenylovát, a mely valaha dicsőséges napokat élt, jól megérdemelt nyugodalomba helyezték. Úgy hozta magával

a sors, hogy egy másik paripát is, a melynek Fantome volt a neve, ki kellett mustrálni, a így a két megrokkant versenyló egy közös istállóban egymás mellé került. A két paripa csakhamar összeharátkozott, és szívesen megosztották egymás közt az abrakporeziót a mintha régi, letűnt dicsőségükről társalognak volna a maguk módja szerint. Így tartott ez az idyl egész nyáron át a a zaokék és a lóápolók is különös figyelemmel és gyöngédséggel bíántak a két letört nagysággal. Csakhogy minden mulandó ezen a földön, a így a két paripa boldogságának is irigye lön a sors. Egyszer csak Mazawattee nyomasztó betegeskedni kezdett a a legmondosabb ápolás ellenére, egy szép napon utolsó rügött, és kiadta nemes páráját. Fantome azonban nagyon elszomorodott, látván hűségese osztálytársának gyászos végét, a odarogyott Mazawattee mellé, a honnan csak erőlyns beavatkozással tudták oltívoltítani. A mikor pedig Mazawattee hulláját kocsira tették, hogy valahol kiinn a mezőkön elüssük, hirtelen megjelent sebes vágatásban a megszomorodott Fantome és bűnnek oroztett fejjel kísérte ki társát utolsó útjára. Még a durva lóápolóknak is könnyel telt meg a szemük, jegyzi meg az idézett sport-újság, a mely erősen állítja, hogy a különös eset csakugyan megtörtént.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességéből fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emellett olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyegot ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben

válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdést előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenképp általánosan megérthető legyen s így a felesleges kérdézőközléseknek eleje vétesse. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Egresi úrs K. esendőr. Levelére válaszunk a következő: Helyi bajok, a melyeket tulajdonos érzékenységgel nem szabad elmergesíteni. Előzékenységgel, udvariassággal kell azokat orvosolni. Illedelmesen, de „határozottan” járjon el a illető úrra fog térni. Ha ez nem használ, akkor tegyen őrsparancsnokának jelentést.

Nehéz az élet. 1. Nem. A járőr nem szerkeszt jelentést, az az őrsparancsnok kötelessége. 2. Feljelentendő. 3. Kérdése még korai.

K. P. Oszthatatlan átalány, a mely kizárólag az őrsét illeti meg; önmagától értetődik, hogy a nő őrsparancsnok élni a cikkkel az őrsével egy időben szállítandók.

Olvasóinknak. Kérjük olvasóinkat, hogy leveleikben mindig írják meg a jelölést, a mely alatt a választ éhadják. Adott jelige nélkül ugyanis a levélíró nevének kezdőbetűi alatt vagyunk kénytelenek a választ megadni, a mi félreértésekre ad okot. Legzélszerűbb, ha jelige gyanánt számok lesznek feltüntetve. Az „örög zsendar” jelige mellőzését kérjük, egyrészt azért, mert ez nélkülözi a csendőrtől joggal megkövetelhető komolyságot, másrészt azért, mert ezen jelölést nagy előszeretettel, még nagyon is fiatal csendőrök használják.

Ty. csendőr ez. őrsét. 1. Olvassa el lapunk f. évi 3. számában megjelent eszkezikket, abban megtalálja kérdésére a feleletet. 2. Magánvagyoni lévén, portoköteles. 3. Minthogy az ált. szlg. htv. XVI. fej. 15. és 16. pontjai ily értelmű intézkedést nem tartalmaznak, véleményünk szerint nem követelhető. 4. Elítélhető, a mit említett módon el nem kerülhet, mert az 1908. évi jul. 30-án 77.379/16. sz. a. kiadott honv. min. rendelet mint az őrsével is közöltetett — ez irányban nagyon szigorúan intézkedik.

Kíváncsi őrsv. Nem adhatunk felvilágosítást.

M. ez. őrsv. Az A 2 gg) jelzetű „Szervi határozványok a m. kir. koronaőrég részére” című szolg. könyv 4 b) pontja értelmében: a koronaőrég gyalogosa és kúrtócsi a magyar kir. honvédeágnak az ezen alkalmazásra önkéntes jelentkezés alapján előjegyzett szakaszvezetői és tizedesi (a cz. őrmesteri rendfokozatban álló ily altiszteket beleértve), valamint őrsvezetői és ezekkel egyenrangú tisztviselői közül választatnak ki. Felvételre azok jelentkezhetnek, a kik nőtlenek, vagy gyermektelen özvegyek, ha csapatnál legalább is két évet szolgáltak, jó munkasíltásúak, magyarul olvasni, írni tudnak, tetszetős külső, valamint ügyes viselkedés mellett, erős, egészséges testalkatuk és legalább 176 cm. testmagassággal bírnak. Ha egy hely meg is üresedik, arra nagyon sok pályázó van.

Ultimo. Tudunkkal nincs.

Vásárlóhely. Nem hisszük, mert csak idegen hangzású nevek magyarosítása engedélyeztetik.

N. őrsvezető. Nem. Vitájuk szövegalkalmazatás.

K. Nem.

Helyi. Ha a jogszim férjhezmenetelével nem szűnt meg — véleményünk szerint — nincs kizárva annak lehetősége, hogy újból meg nem kaphatuk.

M. ez. ez. őrsv. 1. Hogy képez, hiez azt amúgy is mind denki tudja. 2-3. Értelen kérdéseket válasza nem méltatunk.

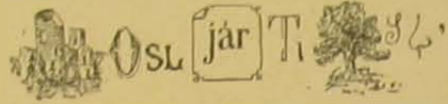
B. csendőr. 1. Az ált. szlg. htv. XV. fej. 9) pontjában foglaltaknak ily esztbeni alkalmazhatása iránt a szársparancsnokig döntése van a kikérendő. 2. Nem tudhatjuk.

K. J. esendőr. Hátörny. Az esendőr és a hangzólatott végező igen szűk szorban a közlőzők annyira hírvos. másként a

leirtak, mint konkrét eset arra készítenek, hogy a ezikk közlőse. től eltekintve és azonban ne szorje kedvét. A „Törökös” ha továbbra is törekszik, előbb-utóbb észlhoz ér. Felvetett kérdéseit illetőleg: 1. Kaszinó-engedély nem egyeseknek, hanem testületeknek adatik meg. A kaszinókban a belügyminiszterium által jóváhagyott szabályzat érvényes. Miféle és mire vonatkozó „rendőri” szabályokat ért? 2-3. Légből kapott, abnormalis kérdésekre választ — már csak helyszűke miatt — nem adunk; ha mégis előfordulna, jelentés teendő.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Minustalány.

— ándör
— lek
— ari
— ala
— ronó
— ibor
— llés

— áva
— da
— átlán
— orlvig
— ron
— ádor

Bettálatány.

Adel. Talianország. i Föld. $\frac{9}{r}$ s

Megfejtési határidő: 1909 február 8.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab öröszabbel királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kioszolva.

Lapunk f. évi 3. sz.-ban közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: „Jobb kevés bizonyos, mint sok bizonytalan.” Számtalány: „36 férfi, 12 nő.” Bettálatány: „Falus verébek.”

*

Helyesen megfejtették: Kocsza jörm, Bát, Hatala őrm. Mataczonka, Papp Sándor őrsv. Itatók, Gyurácz István őrsv., Sárdi József esendőr Magyaróvár, Pál Sándor esendőr Fehérvárburgó, Szabó István IV. esendőr Nádudvar, Nagy J. őrm. és neje Vészte, Petravits Sándor ez. őrm. Szabadkaszálás, Farkas és Bóli Holló, Józsa István esendőr Torontálvásárhely, Imrey J. őrm. és neje, Rozner J. esendőr Komzlop, Réti J. őrm. Szűcs M. pr. os. Czerepít, Balla Lipót esendőr Torna, Vajardi Sándor esendőr Záh, Karácsony J. őrsv. Dé, Mészáros jörm., Falber Elek őrsvezető Pozsony, Horozag Imre esendőr Vészte, Gregor András esendőr Kőszárd, Lohol őrm., Vajda őrsv., Néb, Csontosy esendőr Békánudvaras, Ferenczi és Müller esendőrök Vesztoronyhatárkapu, Gergely Sándor jörm. és ij. Gergely Sándor Déa, Sere őrsv. Hejze, Majlát Mihály esendőr Galacz, Kiss Győző esendőr Eger, vácsi őrs nevében Sotonyán Gábor őrsv.

A kioszolt királyné-sanatorium-sorsjeggyel Gergely Sándor királyné-sanatorium-sorsjeggyel Hőrszabbel királyné-sanatorium-sorsjeggyel

képes árjegyzékkel: cs. és kir. szab. sérvkötők, higiénikus gummiáruk- és a betegápoláshoz szükséges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
2. údapest, IV., Koronahérség-utca 17.

Kérjen ingyen és bérmentve

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

13316/1908. eln. sz. A csendőrségi Szolgálati Utasítás II. rész 200. §-ának jelenlegi szövege batályon kívül helyeztetik; helyébe az alábbi szöveg irandó:

A pótzárny állományába tartoznak:

- a) a pótzárnyparancsnok,
- b) az oktató tiszt,
- c) a pótzárnyparancsnokság számvivőtisztje,
- d) a pótzárnyhoz rendszeresített törzsörmesterek,
- e) a tanosztályhoz rendszeresített segédoktatók,
- f) a tartalékosztály legénysége,
- g) a törzsirodába rendszeresített legénység (segédmunkások),

h) az altiszti iskolások (az altiszti tanfolyam idejére),
i) az első elméleti kiképzés alá kerülő próbacsendőrök (az elméleti kiképzés idejére),
j) az íróasztalozó és végül

k) a III. számú csendőrkerületnél a pótkeret parancsnoka és a pótkerethez rendszeresített pótlóidomító legénység és a pótlóvak.

Az a), b), c), d), e), f), g), j) és k) alatt felsoroltak a pótzárny rendszeresített állományába, a h) és i) alattiak pedig annak *élelmészéi* — tehát nem rendszeresített — állományába tartoznak; a h) és i) alattiak személyi és erkölcsi okmányai azonban a pótzárnyparancsnokság által a szárnygazdálkodásutkezelési utasítás idevágó határozványai értelmében tartandók nyilván, illetve kezelendők.

A b), c), d), e), f), h), i) és j) alatti pontokban felmentett egyének a pótzárnyparancsnoknak, míg a g) alattiak a kerületi segédtisztnak alá vannak rendelve, vagyis az előbbieknél a pótzárnyparancsnok, míg a g) alattiaknak a kerületi segédtiszt az előjárója.

Kelt Budapesten, 1909 január 15-én.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

Körrendelet.

112506/16. 1908. sz. A m. kir. helügyminiszter ural egyelértőleg elrendelem, hogy a Cs - 3. jelzetű „Fegyver és lövészet a magyar királyi csendőrség számára” című szolgálati könyv 18. §-a 8. ik bekezdése a következőkkel kiegészíttessék:

„A kellálladék felemelése esetén kiszállított forgópisztolyok, kardok és kardhüvelyek a kerületnél levő legmagasabb folyószám után folytatólag számozandók, ellenben a kellálladék leszállítása miatt a meglevő folyószámok nem változtatandók meg, hanem a beszállítottak folyószámai egyelőre üresen hagyandók, vagyis azok számaival forgópisztolyok, kardok és kardhüvelyek nem hitandók el.”

Kelt Budapesten, 1909 január 15-én.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. V. számú csendőrkerület nyitrai szárnyának területén fekvő Nagykosztolány községben felállított őrs 1909. évi január hó 15-én Bori községbe helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. bonvédelmi miniszter úr által:

Bajoly András, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester a közbiztonsági szolgálat terén 25 éven felüli szolgálati ideje alatt kifejtett igen buzgó és igen eredményes működéséért.

Pásztor Mibály, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli őrmester a közbiztonsági szolgálat terén több mint 22 éven át kifejtett igen buzgó és igen eredményes működéséért.

Csölle András, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli őrmester, tűzvész alkalmával a vagyonmentés körül tanusított önfeláldozó és bátor magatartásáért.

Molnár Samuel, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli ez őrmester, egy tűzvész alkalmával az élet- és vagyonmentés körül tanusított bátor és önfeláldozó magatartásáért.

Várakozási illetékekkel szabadságoltatott:

1909. évi január hó 1-ével:

Babcsák István, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint jelenleg szolgálatképtelen, 1909. évi január 1-től számítandó egy évre.

Választott lakhelye: Budapest.

Athelyezettettek:

a folyó évi január hó 8-án kelt 135785/16. 1908. sz. bonvédelmi miniszteri rendelettel

1909. évi január hó 16-ával:

Kovács Sándor II. székesfehérvári szárnybeli járásörmester, váli járásparancsnok, basonló minőségben a zalaegerszegi szárnyhoz Zalaszentgrótra.

Marton Gyula szombathelyi szárnybeli járásörmester, vasvári járásparancsnok, basonló minőségben a székesfehérvári szárnyhoz Váalba.

Németh István V. zalaegerszegi szárnybeli járásörmester, zalaszentgróti járásparancsnok, basonló minőségben a szombathelyi szárnyhoz Vasvárra.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátatott:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Zai István ez. őrmester, 1908. decz. 14-én.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Reck Márton, Hudár István, Mester Ferencz, Szécsi János, Prohászka Márton, Berta János, Hadnagy Áron, Papp János I., Zellér Pál, Bogaán János, Simon József I., Malinás Demeter, Vanna Vazul, Balogh Sándor II., Tóth János III., Szalóki Antal, Molnár János II., Stoiku Illés, Gyémánt Sándor, Ricza Ferencz, Imre János, Csik Lajos, Árnai Lajos, Szegi Pál, Nagy Károly, Peró Emilián, Boda Balint, Élesdi Mihály, Nagy G. András, Bogyó András és Nagy Dénes, továbbá

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Gajdon Péter, Rampfl Ferencz, Buns Dániel, Fendrik Károly, Szabó József III., Némethi István II., Lukács Imre és Szabó Balázs csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Papp Sándor járőrőrmester, Bakon András járőrőrmester, Győrei István ez. őrmester, Tóth József II. csendőr ez. őrzvezető, Puskás József ezimz. őrzvezető, Görög János csendőr ez. őrzvezető és Baráthi István őrzvezető, továbbá

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Pesti Ferencz őrmester 1—1 db, 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Balogh Sándor őrzvezető, Recze Idával, 1908 decz. 27-én, Karánsebesen.

Pál Sándor ez. őrmester, Ordógh Etelka Katalinnal, 1909 jan. 10-én, Szegeden.

PÁLYAZATOK.

Egy irnoki állás a nagykanizsai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 720 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a győri királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 16-ig.

Egy irnoki állás a győri kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 720 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a győri királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 16-ig.

Egy törvényhatósági útbiztosi állás Vasvármegye törvényhatóságánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 korona. 40 korona szertárbér, 40 korona iroda átalány és kilowátterpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Vasvármegyei főispánjához 1909. évi febr. 12-ig.

Egy hivatalosdolgozó állás a nagyváradi m. kir. fővámbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Szabályozott lakpénz. Ruháilletmény 60 korona. Terméshelyi ruházat. Kérvények a nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909. évi február hó 19-ig.

Egy irnoki állás a mura-zerombati kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szombathelyi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 14-ig.

Egy hivatalosdolgozó állás a nagyszombati kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és román nyelv. Kérvények a nagyszombati kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 8-ig.

Két iskolaszolgái állás az orsz. m. kir. iparművészeti iskolánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és ács- és bodnár-mesteriség, vagy nyomdai munkálatok ismerete. Kérvények az orsz. m. kir. iparművészeti iskola igazgatójához 1909. évi február hó 17-ig.

Egy irnoki állás a topánthalvi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a tordai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 12-ig.

Egy hivatalosdolgozó állás a dovecseri m. kir. udhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 120 korona. Ruháilletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a veszprémi magyar királyi pénzügyigazgatóságához 1909. évi február hó 10-ig.

Egy hivatalosdolgozó állás a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. 3 havi próbaszolgálat. Kérvények a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy irodakezelői gyakornoki állás a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909. évi február hó 15-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a raktárunkon levő különféle képes és iljusági iratokat, diszkötésű műveket, diszlevélpapírokat dobozokban. Tűzben aranyozott jubileumi kereszték és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.